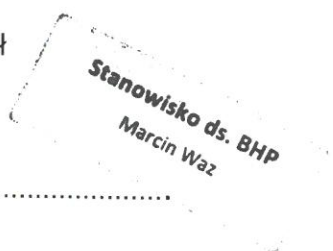

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

dla budynków przy ul. Spokojnej 67 w Tarnowie
MIEJSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO ENERGETYKI CIEPLNEJ S.A. W TARNOWIE

Opracował

Ng

Zatwierdził

PREZES ZARZĄDU

mgr inż. Tadeusz Sieńczak

Członek Zarządu

Beata Jagoda

Instrukcja powinna być poddawana okresowej aktualizacji, co najmniej raz na 2 lata oraz po zmianach sposobu użytkowania obiektu lub procesu technologicznego, które wpływają na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej.

SPIS TREŚCI

WSTĘP	4
Przedmiot opracowania	4
Cel opracowania	4
Postanowienia wstępne	4
Zakres stosowania instrukcji.	5
Pojęcia i definicje	5
1. WARUNKI OCHRONY PRZECIWPÓŻAROWEJ ANALIZOWANYCH BUDYNKÓW ...	9
1.1. Lokalizacja analizowanych budynków	9
1.2. Podstawowe parametry i funkcje obiektów :	9
1.3. Funkcja obiektów:	10
1.4. Charakterystyka pożarowa budynku	10
1.4.1. Grupa wysokości budynku	10
1.4.2. Kategoria zagrożenia ludzi	11
1.4.3. Gęstość obciążenia ogniowego pomieszczeń oraz zagrożenie wybuchem ..	11
1.4.4. Klasa odporności pożarowej budynków i placu składowego węgla	11
1.4.5. Strefy pożarowe	13
1.4.6. Wyposażenie w instalacje i urządzenia:	13
1.5. Zaopatrzenie wodne do zewnętrznego gaszenia pożaru	14
1.6. Przeciwpowarowy wyłącznik prądu	14
1.7. Drogi dojazdowe dla celów pożarowych	14
1.8. Materiały niebezpieczne pożarowo i zagrożenie wybuchem	15
2. OKREŚLENIE WYPOSAŻENIA W WYMAGANE URZĄDZENIA PRZECIWPÓŻAROWE I GAŚNICE	16
2.1. Zjawisko spalania w teorii	16
2.2. Podział grup pożaru oraz ich piktogramy:	16
2.3. Rodzaje gaśnic	16
2.4. Rozmieszczenie gaśnic w analizowanych budynkach	17
2.5 Hydranty wewnętrzne	19
2.6 Oddymianie	20
2.7 System Sygnalizacji Pożaru	21
2.8 Półstała instalacja gaśnicza	22
2.9 Oświetlenie awaryjne	22
2.10 SPOSOBY PODDAWANIA PRZEGLĄDOM PRZEGLĄDY I CZYNNOŚCIOM KONSERWACYJNYM URZĄDZEŃ TECHNICZNYCH I URZĄDZEŃ PRZECIWPÓŻAROWYCH I GAŚNIC	22
3. SPOSOBY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU LUB INNEGO ZAGROŻENIA	25
3.1. Przyczyny powstawania pożaru	25
3.2. Rozprzestrzenianie się pożaru	25
3.3 Zapobieganie możliwości powstania pożaru.	26
3.4. Zadania i obowiązki pracowników w przypadku powstania pożaru lub innego zagrożenia	27
3.5. Zasady alarmowania współpracowników, przełożonych i służb alarmowych na wypadek pożaru lub innego zagrożenia	28
3.6. Zadania i obowiązki pracowników podczas prowadzenia działań przez służby ratownicze	28
3.7. Zadania i obowiązki pracowników po zakończeniu działań ratowniczych	29

4. ZABEZPIECZANIE PRAC NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM POŻAROWYM, JEŻELI TAKIE PRACE SA PRZEWIDYWANE	30
4.1. Zasady organizacyjne	30
4.2. Wytyczne zabezpieczenia prac niebezpiecznych pożarowo	31
5. WARUNKI I ORGANIZACJĘ EWAKUACJI LUDZI ORAZ PRAKTYCZNE SPOSOBY ICH SPRAWDZANIA	33
5.1. Organizacja bezpiecznej i sprawnej ewakuacji osób w teorii	33
5.2. Drogi ewakuacyjne i ich oznakowanie	34
5.3. Organizacja i warunki ewakuacji w kontekście warunków technicznych analizowanych budynków	35
5.4. Zasady ogłaszania ewakuacji w analizowanych budynkach	36
5.5. Zasady prowadzenia ewakuacji w analizowanych budynkach	36
5.6. Sposoby ogłaszania alarmu	39
5.7. Sposoby praktycznego sprawdzania warunków i organizacji ewakuacji ludzi	39
6. ZAPOZNANIE PRACOWNIKÓW ANALIZOWANYCH OBIEKTÓW Z PRZEPISAMI PRZECIWPOŻAROWYMI ORAZ TREŚCIĄ PRZEDMIOTOWEJ INSTRUKCJI	42
7. OBOWIĄZKI POSZCZEGÓLNYCH PRACOWNIKÓW W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ	43
7.1. Obowiązki pracowników	43
7.2. Obowiązki Kierownika jednostki	43
7.3. Obowiązki osób odpowiedzialnych za sprawy ochrony przeciwpożarowej	43
7.4. Obowiązki wszystkich pracowników	44
7.5. Obowiązki osób prowadzących sprawy kadrowe	45
7.6. Obowiązki pracowników ochrony mienia (zewnętrznej)	45
7.7. Obowiązki osób sprzątających - w tym z firm zewnętrznych	46
7.8. Obowiązki osób realizujących prace z zakresu technicznego	47
Oświadczenie	48
Z E Z W O L E N I E na prowadzenie prac pożarowo niebezpiecznych	49
Przykłady zabezpieczenia prac pożarowo niebezpiecznych	50
INSTRUKCJA ALARMOWANIA STRAŻY POŻARNEJ	52
TELEFONICZNA INFORMACJA O ŁADUNKU	54
INSTRUKCJA POSTĘPOWANIA PRACOWNIKÓW I OCHRONY PRZY OTRZYMANIU PODEJRZANEJ PRZESYŁKI	55
WYBRANE ZNAKI BEZPIECZEŃSTWA – OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA	57
WYBRANE ZNAKI EWAKUACYJNE	59
RZUTY KONDYGNACJI I MAPA TERENU	60

WSTĘP

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego zawiera podstawowe wiadomości dotyczące przyczyn powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia, a także zasady zapobiegania tym zjawiskom oraz wymaganych przedsięwzięć organizacyjnych i technicznych w tym zakresie.

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego powinna znajdować się w miejscach dostępnych dla ekip ratowniczych.

Przedmiot opracowania

Przedmiotem opracowania jest Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego zwana dalej Instrukcją, opracowana została na podstawie § 6 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 roku w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U.Nr.109, poz.719 ze zm.)

Cel opracowania

Celem opracowania jest ustalenie wymagań przeciwpożarowych w zakresie organizacyjnym, technicznym, porządkowym itp., jakie należy uwzględnić w czasie eksploatacji pomieszczeń w obiekcie. Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego stanowi podstawowy materiał szkoleniowy z zakresu zapobiegania pożarom oraz materiał pomocniczy do wypełniania obowiązków w zakresie ochrony przeciwpożarowej przez pracowników i użytkowników obiektu.

Postanowienia wstępne

Zgodnie z art. 4 Ustawy o ochronie przeciwpożarowej osoba kierująca jednostką, zapewniając ochronę przeciwpożarową obiektu obowiązana jest w szczególności:

1. Przestrzegać przeciwpożarowych wymagań budowlanych, instalacyjnych i technologicznych.
2. Wyposażyć budynek, obiekt lub teren w sprzęt pożarniczy i ratowniczy oraz środki gaśnicze zgodnie z zasadami określonymi w odrębnych przepisach.
3. Zapewnić konserwację i naprawy sprzętu oraz urządzeń określonych w pkt. 2, zgodnie z zasadami i wymaganiami gwarantującymi sprawne i niezawodne ich funkcjonowanie.
4. Zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie lub na terenie bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji.
5. Przygotować budynek, lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej.
6. Zaznajomić pracowników z przepisami przeciwpożarowymi.
7. Ustalić sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Na podstawie § 6 rozporządzenia Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów Kierownik jednostki wdraża Instrukcję Bezpieczeństwa Pożarowego, która powinna określać:

- 1) warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia, sposobu użytkowania, prowadzonego procesu technologicznego, magazynowania (składowania) i warunków technicznych obiektu, w tym zagrożenia wybuchem;
- 2) określenie wyposażenia w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz sposoby poddawania ich przeglądowi technicznemu i czynnościom konserwacyjnym;
- 3) sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia;
- 4) sposoby zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, jeżeli takie prace są przewidywane;
- 5) warunki i organizację ewakuacji ludzi oraz praktyczne sposoby ich sprawdzania;

- 6) sposoby zapoznania użytkowników obiektu, w tym zatrudnionych pracowników, z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią przedmiotowej instrukcji;
- 7) zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla osób będących ich stałymi użytkownikami;
- 8) plany obiektów, obejmujące także ich usytuowanie, oraz terenu przyległego, z uwzględnieniem graficznych danych dotyczących w szczególności:
 - a) powierzchni, wysokości i liczby kondygnacji budynku,
 - b) odległości od obiektów sąsiadujących,
 - c) parametrów pożarowych występujących substancji palnych,
 - d) występującej gęstości obciążenia ogniowego w strefie pożarowej lub
 - e) kategorii zagrożenia ludzi, przewidywanej liczby osób na każdej kondygnacji i w poszczególnych pomieszczeniach,
 - f) lokalizacji pomieszczeń i przestrzeni zewnętrznych zaklasyfikowanych jako strefy zagrożenia wybuchem,
 - g) podziału obiektu na strefy pożarowe,
 - h) warunków ewakuacji, ze wskazaniem kierunków i wyjść ewakuacyjnych,
 - i) miejsc usytuowania urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, kurków głównych instalacji gazowej, materiałów niebezpiecznych pożarowo oraz miejsc usytuowania elementów sterujących urządzeniami przeciwpożarowymi,
 - j) wskazania dojeżdżać do dźwigów dla ekip ratowniczych,
 - k) hydrantów zewnętrznych oraz innych źródeł wody do celów przeciwpożarowych,
 - l) dróg pożarowych i innych dróg dojazdowych, z zaznaczeniem wjazdów na teren ogrodzony;

Zakres stosowania instrukcji.

Do zapoznania się z instrukcją i przestrzegania jej ustaleń zobowiązani są wszyscy pracownicy, bez względu na rodzaj wykonywanej pracy i zajmowane stanowisko. Wzór oświadczenia pracownika o zapoznaniu się z postanowieniami instrukcji stanowi załącznik. Postanowienia instrukcji obowiązują również firmy i ich pracowników wykonujących jakiegokolwiek prace na terenie budynku a w szczególności - prace pożarowo niebezpieczne. Umowa o powierzeniu tych prac w obiekcie musi zobowiązywać wykonawców do przestrzegania ustaleń wynikających z treści instrukcji. Obowiązek zapoznania tych podmiotów z przepisami przeciwpożarowymi obowiązującymi w obiekcie oraz dopilnowanie ich przestrzegania spoczywa na osobach zawierających umowy z tymi osobami (firmami) lub pracowników, w obecności, których osoby te przebywają na jej terenie. Wykonawcy zobowiązani są zapoznać z treścią instrukcji swoich pracowników, którzy potwierdzają przyjęcie do wiadomości jej postanowień własnoręcznym podpisem.

Postanowienia instrukcji obowiązują również pracowników firm i przedsiębiorstw, prowadzących działalność na terenie obiektu, lub wykonujących jakiegokolwiek prace na terenie obiektu. Umowa o powierzenie prac lub najmu części obiektu musi zobowiązywać wykonawców (najemców) do przestrzegania ustaleń wynikających z treści instrukcji. Wykonawcy (najemcy) ponadto zobowiązani są zapoznać z treścią instrukcji swoich pracowników, którzy potwierdzają przyjęcie do wiadomości jej postanowień własnoręcznym podpisem. Kierownik jednostki lub osoba przez nich wyznaczona ma prawo i obowiązek kontrolować wykonawców w zakresie realizacji w/w ustaleń i przestrzegania przez ich pracowników postanowień instrukcji. Za realizację zadań określonych w niniejszej instrukcji oraz za przestrzeganie podanych w niej zasad postępowania odpowiedzialni są wszyscy pracownicy.

Pojęcia i definicje.

Budynek - zgodnie z ustawą prawo budowlane, jest to obiekt budowlany, który jest trwale związany z gruntem, wydzielony z przestrzeni za pomocą przegród oraz posiada fundamenty i dach.

Budynek użyteczności publicznej - to budynek przeznaczony dla administracji publicznej, wymiaru sprawiedliwości, kultury, kultu religijnego, oświaty, szkolnictwa wyższego, nauki, opieki zdrowotnej, opieki społecznej i socjalnej, obsługi bankowej, handlu, gastronomii, usług, turystyki, sportu, obsługi pasażerów w transporcie kolejowym, drogowym, lotniczym lub wodnym, poczty lub telekomunikacji oraz inny ogólnodostępny budynek przeznaczony do wykonywania podobnych funkcji; za budynek użyteczności publicznej uznaje się także budynek biurowy i socjalny.

Gęstość obciążenia ogniowego - rozumie się przez to energię cieplną, wyrażoną w megadžulach, która może powstać przy spaleniu materiałów palnych znajdujących się w pomieszczeniu, strefie pożarowej lub składowisku materiałów stałych przypadającą na jednostkę powierzchni tego budynku, wyrażoną w metrach kwadratowych.

Kategoria zagrożenia ludzi - rozumie się przez to kwalifikację budynku, jego części lub pomieszczenia ze względu na funkcję:

ZL I - zawierające pomieszczenia przeznaczone do jednoczesnego przebywania ponad 50 osób niebędących ich stałymi użytkownikami, a nieprzeznaczone przede wszystkim do użytku ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się,

ZL II - przeznaczone przede wszystkim do użytku ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się, takie jak szpitale, żłobki, przedszkola, domy dla osób starszych,

ZL III - użyteczności publicznej, niezakwalifikowane do ZL I i ZL II,

ZL IV - mieszkalne,

ZL V - zamieszkania zbiorowego, niezakwalifikowane do ZL I i ZL II.

Klasa odporności ogniowej - symbol charakteryzujący odporność ogniową konstrukcji lub elementu budynku .

Klasa odporności pożarowej budynku - symbol, któremu przyporządkowano wymagania dotyczące właściwości materiałów i elementów konstrukcyjnych budynku, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12.04.2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie; istnieje pięć klas odporności pożarowej budynków oznaczonych dużymi literami, w kolejności od najwyższej: A, B, C, D, E; z wymaganej klasy odporności pożarowej wynikają wymagania dla elementów konstrukcyjnych budynku dotyczące klasy odporności ogniowej i stopnia rozprzestrzeniania ognia.

Miejscowe zagrożenie - rozumie się przez to zdarzenie wynikające z rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych praw przyrody nie będące pożarem ani klęską żywiołową, stanowiące zagrożenie dla życia, zdrowia, mienia lub środowiska, któremu zapobieżenie, lub którego usunięcie skutków nie wymaga zastosowania nadzwyczajnych środków

Obiektem budowlanym wg definicji przedstawionych w Prawie budowlanym nazywa się:

- a) budynek wraz z instalacjami i urządzeniami technicznymi,
- b) budowlę stanowiącą całość techniczno-użytkową wraz z instalacjami i urządzeniami,
- c) obiekt małej architektury.

Ochrona przeciwpożarowa polega na realizacji przedsięwzięć mających na celu ochronę życia i mienia lub środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem poprzez:

zapobieganie powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia, zapewnienie sił i środków do zwalczania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia, prowadzenie działań ratowniczych.

Zapobieganie powstaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia polega na: zapewnieniu koniecznych warunków ochrony technicznej nieruchomościom i ruchomościom, tworzeniu warunków organizacyjnych i formalnoprawnych zapewniających ochronę ludzi i mienia, a także przeciwdziałających powstawaniu lub minimalizujących skutki pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Odporność ogniowa – zdolność konstrukcji lub elementu budynku poddanego działaniu znormalizowanych warunków fizycznych do spełnienia w określonym czasie wymagań dotyczących: nośności ogniowej (R) i/lub szczelności ogniowej (E) i/lub izolacyjności ogniowa (I) oraz innych wymaganych właściwości np. natężenie promieniowania (W), odporności na działanie mechaniczne (M), podawana w jednostkach czasu (minutach).

Oddzielenie przeciwpożarowe - element konstrukcji budynku (ściana, strop) wydzielający strefę pożarową o określonej zgodnie z wymaganiami przepisów technicznobudowlanych klasie odporności ogniowej.

Podział budynków na grupy wysokości: 1) niskie (N) - do 12 m włącznie nad poziomem terenu lub mieszkalne o wysokości do 4 kondygnacji nadziemnych włącznie, 2) średniowysokie (SW) - ponad 12 m do 25 m włącznie nad poziomem terenu lub mieszkalne o wysokości ponad 4 do 9 kondygnacji nadziemnych włącznie, 3) wysokie (W) - ponad 25 m do 55 m włącznie nad poziomem terenu lub mieszkalne o wysokości ponad 9 do 18 kondygnacji nadziemnych włącznie, 4) wysokościowe (WW) - powyżej 55 m nad poziomem terenu.

Pożar – niekontrolowany proces palenia się występujący w miejscu do tego nie przeznaczonym, rozprzestrzeniającym się w sposób niekontrolowany, powodującym zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi i zwierząt oraz straty materialne wymagający zorganizowanej akcji gaśniczej.

Przeciwpożarowy wyłącznik prądu - to wyłącznik odcinający dopływ prądu do wszystkich obwodów z wyjątkiem obwodów zasilających instalacje i urządzenia, których funkcjonowanie jest niezbędne w czasie pożaru,

Proces spalania – reakcja fizyko – chemiczna, której towarzyszy wydzielanie ciepła i światła oraz produktów spalania w postaci dymu i popiołów. Możemy wyróżnić dwa rodzaje palenia się: płomieniowe i bezpłomieniowe.

Samozapalenie - proces zachodzący w wyniku procesów biologicznych lub fizycznych i chemicznych (egzotermicznych) materiałów, przy czym samo nagrzewanie się materiałów a następnie ich zapalenie następuje bez zewnętrznego bodźca termicznego.

Stałe urządzenia gaśnicze - to urządzenia na stałe związane z obiektem, zawierające własny zapas środka gaśniczego, wyposażone w układ przechowywania i podawania środka gaśniczego

Stopień rozprzestrzeniania ognia - umowna klasyfikacja elementu konstrukcyjnego budynku ze względu na zachowanie się danego elementu w normalizowanych warunkach badania. W zależności od zachowania się badanej próbki elementy budynku klasyfikuje się jako: elementy (okładziny) nie rozprzestrzeniające ognia (NRO); elementy (okładziny) słabo rozprzestrzeniające ogień (SRO) .

Strefa pożarowa - rozumie się przez to przestrzeń wydzieloną w taki sposób, aby w określonym czasie pożar nie przeniósł się na zewnątrz lub do wewnątrz wydzielonej przestrzeni. Strefę pożarową może stanowić budynek albo jego część oddzielona od innych budynków lub innych części budynku elementami oddzielenia przeciwpożarowego, bądź też pasami wolnego terenu o szerokości nie mniejszej niż dopuszczalne odległości od innych budynków określone przepisami techniczno-budowlanymi. Powierzchnia strefy pożarowej jest obliczana jako powierzchnia wewnętrzna budynku lub jego części, przy czym wlicza się do niej także powierzchnię antresoli.

Techniczne środki zabezpieczenia przeciwpożarowego - rozumie się przez to urządzenia, sprzęt, instalacje i rozwiązania budowlane służące zapobieganiu powstawaniu i rozprzestrzeniania się pożarów.

Teren przyległy - rozumie się przez to pas terenu wokół budynku o szerokości równej minimalnej dopuszczalnej odległości od innych obiektów ze względu na wymagania ochrony przeciwpożarowej, określone w przepisach techniczno - budowlanych.

Urządzenia przeciwpożarowe - rozumie się przez to urządzenia (stałe lub półstałe, uruchamiane ręcznie lub samoczynnie) służące do wykrywania i zwalczania pożaru lub ograniczania jego skutków w obiektach, w których lub, przy których są zainstalowane, a w szczególności: stałe i półstałe urządzenia gaśnicze i zabezpieczające, urządzenia wchodzące w skład systemu sygnalizacji pożarowej i dźwiękowego systemu ostrzegawczego, instalacje oświetlenia ewakuacyjnego, hydranty, zawory hydrantowe, pompy w pompowniach przeciwpożarowych, przeciwpożarowe kłapy odcinające, urządzenia oddymiające oraz drzwi i bramy przeciwpożarowe.

Warunki ewakuacji - rozumie się przez to zespół przedsięwzięć oraz środków technicznoorganizacyjnych zapewniający szybkie i bezpieczne opuszczenie strefy zagrożonej lub objętej pożarem .

Zagrożenie wybuchem - rozumie się przez to możliwość tworzenia przez palne gazy, pary palnych cieczy, pyły lub włókna palnych ciał stałych, w różnych warunkach, mieszanin z powietrzem, które pod wpływem czynnika inicjującego zapłon wybuchają, czyli ulegają gwałtownemu spalaniu połączonemu ze wzrostem ciśnienia ,

Zapalenie - polega na równomiernym ogrzaniu materiału palnego do takiej temperatury, w której zapali się on samorzutnie w całej masie bez udziału tzw. punktowego bodźca energetycznego.

1. WARUNKI OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ ANALIZOWANYCH BUDYNKÓW

1.1. Lokalizacja analizowanych budynków

Przedmiotowy zespół budynków, zlokalizowany jest przy ul. Spokojnej 67, 33-100 Tarnów, obręb 79, dz. nr 136/4, 138/1, 154/3, 155/3.

Budynki oddalone są od:

- Jednostki Ratowniczo - Gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej w Tarnowie o około 1,0 km.
- Komisariatu Policji Tarnów Centrum ul. Narutowicza o około 2,0 km.
- Pogotowia Ratunkowego w Tarnowie ul. Matki Bożej Fatimskiej o około 1,0 km.

1.2. Podstawowe parametry i funkcje obiektów :

Budynek główny kotłowni

Liczba kondygnacji w części zaplecza administracyjnego - 5 nadziemnych, podziemne nie występują.

Powierzchnia klatki schodowej 19,29 m²

Powierzchnia wewnętrzna (bez klatki schodowej):

- parter - poziom 0,00m 1017,99 m²
- I piętro - poziom +3,90m 1019,34 m²
- II piętro - poziom +7,50m 444,59 m²
- III piętro - poziom + 11,10m 195,93 m²
- IV piętro - poziom + 15,00m 476,43 m²
- Razem 3154,28 m²

Wysokość budynku 19,37 m (SW)

Budynek kotłów olejowo-gazowych

Liczba kondygnacji - 1 nadziemne, podziemne nie występują.

Powierzchnia zabudowy 386,24 m²

- Powierzchnia wewnętrzna:
- parter - poziom 0,00m 379,84 m²
- podest techniczny - poziom +5,83m 70,80 m²
- Razem 450,64 m²

Wysokość budynku 10,18 m

Budynek turbiny gazowej

Liczba kondygnacji - 1 nadziemne, podziemne nie występują.

Powierzchnia zabudowy 195,89 m²

Powierzchnia wewnętrzna: 192,43 m²

Wysokość budynku 14,95 m

Budynek elektryczny i stacja uzdatniania wody

Liczba kondygnacji - 2 nadziemne, podziemne nie występują.

Powierzchnia zabudowy 468,12 m²

Powierzchnia wewnętrzna:

- parter - poziom 0,00m 448,67 m²
- I piętro - poziom +3,933m i +4,296m 140,48 m²

• Razem	589,35 m ²
Wysokość budynku	8,90 m

Budynek pompowni wody

Liczba kondygnacji - 1 nadziemne, podziemne nie występują.

Powierzchnia zabudowy 122,34 m²

Powierzchnia wewnętrzna: 118,48 m²

Wysokość budynku 4,26 m

Estakada nawęglania

Obiekt budowlany technologiczny związany z dostawą węgla do kotłów o powierzchni wewnętrznej 162,45 m².

Stacja gazowa redukcyjno pomiarowa

Obiekt budowlany technologiczny związany z zasilaniem istniejących odbiorników gazu w elektrociepłowni Piaskówka. Powierzchnia 48 m².

Plac składowy węgla o wymiarach 180x65m o maksymalnym zatowarowaniu węgla 40 tyś ton znajduje się po północnej stronie analizowanego kompleksu budynków.

Od strony południowej placu składowego węgla znajdują się zbiorniki oleju opałowego 2 x 100 m³.

1.3. Funkcja obiektów:

Przedmiotowy kompleks jest obiektem energetycznym w którym zainstalowane są następujące źródła ciepła:

2 kotły typu WR 25 opalane węglem kamiennym – miał węglowy

1 kocioł typu WR 25 gazowy

2 kotły typu OMNIBLOCK gazowo – olejowe

1 turbina gazowa typu KB5S z kotłem odzysknicowym

Obiekty kubaturowe wchodzące w zakres opracowania:

- Budynek Główny Kotłowni Węglowej
- Budynek Kotłów gazowo-olejowych
- Budynek Turbiny Gazowej
- Budynek Elektryczny i Stacja Uzdatniania Wody
- Pompownia wody sieciowej
- Estakada Nawęglania
- Stacja gazowa redukcyjno pomiarowa
- Plac składowy węgla

1.4. Charakterystyka pożarowa budynku

1.4.1. Grupa wysokości budynku

Wysokość obiektów jest zróżnicowana. Wysokość przedmiotowego obiektu:, w myśl przepisu § 6 rozporządzenia - w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, służąca do przyporządkowania tym budynkom odpowiednich wymagań rozporządzenia, jest zróżnicowana i wynosi ok. 20 m.

Przedmiotowa wysokość liczona jest od poziomu terenu przy najniższym położonym wejściu do budynku do górnej płaszczyzny stropu nad najwyższą kondygnacją

użytkową łącznie z grubością izolacji cieplnej i warstwy ją osłaniającej, bez uwzględnienia wyniesionych ponad tę płaszczyznę maszynowni dźwigów i innych pomieszczeń technicznych, bądź do najwyższej położonego punktu stropodachu lub konstrukcji przykrycia dachu znajdującego się bezpośredniego nad pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi. Zgodnie z § 8 pkt 2 rozporządzenia - w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, obiekt zakwalifikowano do grupy budynków średniowysokich (SW).

1.4.2. Kategoria zagrożenia ludzi

Ze względu na funkcję zespół budynków kwalifikuje się jako obiekt produkcyjno-magazynowy (PM). Nie kwalifikuje się do kategorii zagrożenia ludzi.

Budynek główny – pomieszczenia pracy.

Wszystkie stanowiska pracy związane są z funkcjonalnie z pracą technologii elektrociepłowni. Wszyscy pracownicy są pracownikami stałymi, znającymi obiekt oraz warunki ochrony przeciwpożarowej.

Nie realizuje się w obiekcie obsługi osób z zewnątrz (nie występuje użyteczność publiczna).

Zgodnie z § 212 należy uznać pomieszczenia pracy za funkcjonalnie powiązane z produkcją. (np. pomieszczenie kierownika, mistrza, brygadzysty, socjalne, itp.)

30 osób zatrudnionych w tym 8 pracowników biurowych (Kierownik, 4 mistrzów, 3 os. przygotowania dokumentacji (planowanie, zaopatrzenie) w godzinach 7-15 poziom +11,10m oraz 22 pracowników fizycznych – 4 brygady w systemie 12/24.

- parter - poziom 0,00m - 8 osób
- I piętro - poziom +3,90m – 10 osób
- II piętro - poziom +7,50m – nie ma stałych stanowisk pracy
- III piętro - poziom + 11,10m -8 osób
- IV piętro - poziom + 15,00m – 1 osoba

Razem – 27 osób

1.4.3. Gęstość obciążenia ogniowego pomieszczeń oraz zagrożenie wybuchem

Gęstość obciążenia ogniowego przedmiotowego zespołu obiektów nie przekracza 500 MJ/m² (składowiska węgla oraz zbiorniki z olejem opałowym są to obiekty wolnostojące i stanowią odrębne strefy pożarowe).

1.4.4. Klasa odporności pożarowej budynków i placu składowego węgla

- a. Klasa odporności pożarowej istniejących obiektów produkcyjno-magazynowych (PM) elektrociepłowni tj. budynku głównego kotłowni, kotłów olejowo-gazowych, budynku turbiny gazowej, budynek elektryczny i stacji uzdatniania wody, budynek pompowni wody sieciowej - klasa odporności pożarowej „E” .

Klasa odporności pożarowej budynku	Klasa odporności ogniowej elementów budynku ³⁾					
	główna konstrukcja nośna	konstrukcja dachu	strop ¹⁾	ściana zewnętrzna ^{1), 2),}	ściana wewnętrzna ^{1),}	przekrycie dachu,
1	2	3	4	5	6	7
„E”	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)

Oznaczenia w tabeli:

R – nośność ogniowa (w minutach), określona zgodnie z Polską Normą dotyczącą zasad ustalania klas odporności ogniowej elementów budynku,

E – szczelność ogniowa (w minutach), określona jw.,

I – izolacyjność ogniowa (w minutach), określona jw.,

(-) – nie stawia się wymagań.

1) Jeżeli przegroda jest częścią głównej konstrukcji nośnej, powinna spełniać także kryteria nośności ogniowej (R) odpowiednio do wymagań zawartych w kol. 2 i 3 dla danej klasy odporności pożarowej budynku.

2) Klasa odporności ogniowej dotyczy pasa między kondygnacyjnego wraz z połączeniem ze stropem.

3) Wymagania nie dotyczą naswietli dachowych, świetlików, lukarn i okien połaciowych

(z zastrzeżeniem § 218), jeżeli otwory w połaci dachowej nie zajmują więcej niż 20 % jej powierzchni; nie dotyczą także budynku, w którym nad najwyższą kondygnacją znajduje się strop albo inna przegroda, spełniająca kryteria określone w kol. 4.

4) Dla ścian komór zsypu wymaga się klasy E I 60, a dla drzwi komór zsypu klasy E I 30.

5) Klasa odporności ogniowej dotyczy elementów wraz z uszczelnieniami złączy i dylatacjami.

Istniejący budynek główny wielokondygnacyjny winien spełniać wymagania dla klasy odporności pożarowej „C”.

Klasa odporności pożarowej budynku	Klasa odporności ogniowej elementów budynku ³⁾					
	główna konstrukcja nośna	konstrukcja dachu	strop ¹⁾	ściana zewnętrzna ^{1), 2),}	ściana wewnętrzna ^{1),}	przekrycie dachu,
1	2	3	4	5	6	7
„C”	R 60	R15	REI 60	EI 30	EI 15	RE 15

Oznaczenia w tabeli:

R – nośność ogniowa (w minutach), określona zgodnie z Polską Normą dotyczącą zasad ustalania klas odporności ogniowej elementów budynku,

E – szczelność ogniowa (w minutach), określona jw.,

I – izolacyjność ogniowa (w minutach), określona jw.,

(-) – nie stawia się wymagań.

1) Jeżeli przegroda jest częścią głównej konstrukcji nośnej, powinna spełniać także kryteria nośności ogniowej (R) odpowiednio do wymagań zawartych w kol. 2 i 3 dla danej klasy odporności pożarowej budynku.

2) Klasa odporności ogniowej dotyczy pasa między kondygnacyjnego wraz z połączeniem ze stropem.

3) Wymagania nie dotyczą naswietli dachowych, świetlików, lukarn i okien połaciowych

(z zastrzeżeniem § 218), jeżeli otwory w połaci dachowej nie zajmują więcej niż 20 % jej powierzchni; nie dotyczą także budynku, w którym nad najwyższą kondygnacją znajduje się strop albo inna przegroda, spełniająca kryteria określone w kol. 4.

4) Dla ścian komór zsypu wymaga się klasy E I 60, a dla drzwi komór zsypu klasy E I 30.

5) Klasa odporności ogniowej dotyczy elementów wraz z uszczelnieniami złączy i dylatacjami.

Z uwagi na brak wymaganej klasy odporności ogniowej głównej konstrukcji nośnej stalowej tj. słupy i dźwigary stalowe w części wielokondygnacyjnej i jednokondygnacyjnej z okresu wznoszenia budynku – nie spełniają wymagań w zakresie odporności pożarowej - spełnienie wymagań bezpieczeństwa pożarowego zapewnia wykonanie zamierzeń inwestycyjnych zawartych w postanowieniu Małopolskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej z dnia 26 marca 2020 roku znak WZ.5595.606.2.2019.

Klasa odporności pożarowej dla istniejącej części obiektu produkcyjno-magazynowego (PM) tj. budynku elektrycznego i stacji uzdatniania wody w części wydzielonej pożarowo dotyczącej pomieszczeń ruchu elektrycznego - klasa odporności pożarowej „D” z elementów nie rozprzestrzeniających ognia (NRO).
Klasa odporności ogniowej elementów w budynku o klasie odporności pożarowej „D”:

Klasa odporności pożarowej budynku	Klasa odporności ogniowej elementów budynku ³⁾					
	główna konstrukcja nośna	konstrukcja dachu	strop ¹⁾	ściana zewnętrzna ^{1), 2)}	ściana wewnętrzna ¹⁾	przekrycie dachu,
1	2	3	4	5	6	7
„D”	R 30	(-)	REI 30	EI 30	(-)	(-)

Oznaczenia w tabeli:

R – nośność ogniowa (w minutach), określona zgodnie z Polską Normą dotyczącą zasad ustalania klas odporności ogniowej elementów budynku,

E – szczelność ogniowa (w minutach), określona jw.,

I – izolacyjność ogniowa (w minutach), określona jw.,

(-) – nie stawia się wymagań.

1) Jeżeli przegroda jest częścią głównej konstrukcji nośnej, powinna spełniać także kryteria nośności ogniowej (R) odpowiednio do wymagań zawartych w kol. 2 i 3 dla danej klasy odporności pożarowej budynku.

2) Klasa odporności ogniowej dotyczy pasa między kondygnacyjnego wraz z połączeniem ze stropem.

3) Wymagania nie dotyczą naświetli dachowych, świetlików, lukarn i okien połaciowych

(z zastrzeżeniem § 218), jeżeli otwory w połaci dachowej nie zajmują więcej niż 20 % jej powierzchni; nie dotyczą także budynku, w którym nad najwyższą kondygnacją znajduje się strop albo inna przegroda, spełniająca kryteria określone w kol. 4.

4) Dla ścian komór zsypu wymaga się klasy E I 60, a dla drzwi komór zsypu klasy E I 30.

5) Klasa odporności ogniowej dotyczy elementów wraz z uszczelnieniami złączy i dylatacjami.

- b. Klasa odporności pożarowej dla budynku stacji gazu redukcyjno pomiarowej, Qd<500 (PM) – klasa E.
- c. składowisko węgla. Maksymalne przewidywane zatowarowanie wynosi 40 tys ton. Do przeliczenia wartości Qd wzięto pod uwagę 10% rzeczywistej masy węgla co jest zgodne z Polską Normą obliczanie gęstości obciążenia ogniowego oraz wyznaczanie względnego czasu trwania pożaru.

$$Q_d = (4000000 \text{ kg} * 32 \text{ MJ/kg}) / 11700 \text{ m}^2 = 10940 \text{ MJ/m}^2$$

1.4.5. Strefy pożarowe

Budynki istniejące stanowią jedną strefę pożarową z wyłączeniem pomieszczeń ruchu elektrycznego w budynku elektrycznym i stacji uzdatniania wody.

Dla budynku produkcyjno-magazynowego wielokondygnacyjnego średniowysokiego z gęstością obciążenia ogniowego do 500 MJ/m dopuszczalna powierzchnia strefy pożarowej wynosi 10 000m² i jest zachowana. Łączna powierzchnia wszystkich obiektów wynosi poniżej 5000m² - jest mniejsza niż dopuszczona przepisami wielkość strefy pożarowej.

Osobną strefą pożarową jest stacja kontrolno pomiarowa gazu.

Odrębną strefą pożarową jest składowisko węgla i magazyn oleju opałowego.

1.4.6. Wyposażenie w instalacje i urządzenia:

Wyposażenie obiektu w instalacje i urządzenia użytkowe:
instalacja elektroenergetyczna,

instalacja gazowa,
instalacja olejowa,
instalacja teletechniczna,
instalacja wodno-kanalizacyjna,
instalacja wentylacyjna,
instalacja grzewcza,
urządzenia dźwigowe - dźwig osobowy,

Kurek Główny Instalacji Gazowej

W ramach powiązania aktywnego systemu bezpieczeństwa instalacji gazowej dla turbiny gazowej i kotłów gazowych DWH z planowanym aktywnym systemem bezpieczeństwa instalacji gazowej dla kotła WR 25 zapewniono wykonanie sterowań elektrycznych wszystkich central Aktywnego Systemu Bezpieczeństwa Instalacji Gazowych do projektowanym Systemem Sygnalizacji Pożaru – jako systemem nadrzędnym poprzez moduły sterujące, które zapewnią również kontrolę stanu pracy. Moduły alarmowe wyposażone w detektory metanu, w przypadku wykrycia metanu powyżej ustalonego progu detekcji spowodują zamknięcie automatycznych zaworów odcinających dopływ gazu do urządzeń. Informacja o stanie alarmowym modułu zostanie przekazana do centrali SSP. W przypadku stanu awaryjnego modułu alarmowego, informacja o uszkodzeniu zostanie przekazana do centrali sygnalizacji pożaru. W przypadku Alarmu II stopnia sygnał alarmowy z centrali systemu sygnalizacji pożaru zostanie przekazany do modułów alarmowych aktywnego systemu bezpieczeństwa instalacji gazowej i spowoduje zamknięcie automatycznych zaworów gazowych do turbiny gazowej i kotłów gazowych DWH oraz WR 25.

1.5. Zaopatrzenie wodne do zewnętrznego gaszenia pożaru

Zaopatrzenie wodne do zewnętrznego gaszenia pożaru stanowi zakładowa sieć wodociągowa przeciwpożarowa z hydrantami zewnętrznymi o wydajności 5 x 15 dm/s. tj. 75 dm/s - przyjęta ilość - jak dla składowiska węgla. Hydranty w odległości 5-75 m od obiektów. Dodatkowo przed zakładem jeden istniejący hydrant na miejskiej sieci wodociągowej.

Lokalizacja hydrantów zewnętrznych została przedstawiona w części graficznej stanowiącej załącznik do niniejszej instrukcji.

1.6. Przeciwpożarowy wyłącznik prądu

W miejscu pokazanym na planie graficznym zainstalowano dwa wyzwalacze wyłączników pożarowych PWP1 i PWP2. W celu pozbawienia analizowanych budynków elektrociepłowni energii elektrycznej zaprojektowano wyłączenie pożarowe pól zasilających rozdzielnię SN. W tym celu kable od wyzwalacza PWP1 doprowadzono do pola nr 9 a kable od wyzwalacza PWP2 do pola nr 8. Wyłączenie pożarowe odpowiednich wyłączników w polach SN realizowane jest poprzez pobudzenie wejścia cyfrowego w sterownikach odpowiednich pól.

Wykonano wydzielenie pożarowe pomieszczeń rozdzielni 15kV, w których pozostaje zasilanie elektryczne.

1.7. Drogi dojazdowe dla celów pożarowych

Dla budynku PM o gęstości obciążenia ogniowego poniżej 500 MJ/m² i powierzchni strefy pożarowej poniżej 10 000m² nie jest wymagane zapewnienie normatywnego dojazdu pożarowego.

Do obiektów zapewniono wymagany dojazd. Dojazd do zakładu zapewniono drogą miejską tj. ulicą Spokojną i Kryształową z dwoma wjazdami na teren zakładu. Na terenie zakładu istniejące drogi spełniające wymogi drogi pożarowej. W ramach inwestycji nowe drogi projektowane z nośnością jak dla drogi pożarowej. Układ drogowy przedstawiono na planie sytuacyjnym stanowiącym część rysunkową ekspertyzy. Drogi zakładowe zapewniają wymagane parametry jak dla drogi pożarowej tj. szerokość pasa jezdni wynosząca 4,0 m. Drogi zapewniają nośność 100 kN/oś z zewnętrznymi promieniami skrętu 11,0 m wraz z możliwością przejazdu pojazdów ratowniczo - gaśniczych. Droga pożarowa oddalona w odległości 5-25 m od budynku.

1.8. Materiały niebezpieczne pożarowo i zagrożenie wybuchem

W obiekcie nie przewiduje się przechowywania magazynowania i przetwarzania materiałów niebezpiecznych pożarowo oraz materiałów stwarzających zagrożenie wybuchem.

W pomieszczeniach turbiny gazowej, kotłów gazowo-olejowych, hali kotłów, maszynowni turbiny parowej – gdzie mogą występować strefy zagrożenia wybuchem, zastosowano systemy detekcji gazu z automatycznym odcięciem dopływu gazu do obiektów.

Strefa zagrożenia wybuchem 2 występuje w stacji redukcyjno pomiarowej gazu ziemnego oraz przyległym terenie. Ocena ryzyka wybuchu stanowi odrębne opracowanie.

2.OKREŚLENIE WYPOSAŻENIA W WYMAGANE URZĄDZENIA PRZECIWOŻAROWE I GAŚNICE

2.1. Zjawisko spalania w teorii

Do prowadzenia skutecznej działalności w zapobieganiu pożarom i ich zwalczaniu niezbędne jest posiadanie wiedzy o procesie spalania, gdyż tylko ona pozwala na wszechstronną ocenę elementów, jakie składają się na szeroko rozumiane zjawisko pożaru. Spalanie jest procesem fizykochemicznym, którego podstawą jest gwałtowne łączenie się materiału palnego z utleniaczem (najczęściej z tlenem), podczas którego wydziela się ciepło, światło i inne produkty spalania. Aby powstał, a następnie rozwijał się proces spalania, konieczne jest istnienie w odpowiedniej proporcji materiału palnego, utleniacza oraz energii cieplnej niezbędnej do zainicjowania tego procesu. Wynika z tego jednoznacznie, że proces spalania można przerwać przez:

- wyeliminowanie bodźca termicznego podtrzymującego proces spalania (np. chłodzenie materiału palnego),
- odcięcie dostępu tlenu (utleniacza) do miejsca pożaru,
- usunięcie lub odizolowanie materiału palnego,
- wprowadzenie do strefy środka gaśniczego (gaśnice).

2.2. Podział grup pożaru oraz ich piktogramy:

gaśnica z takim piktogramem służy do gaszenia pożarów ciał stałych pochodzenia organicznego, przy których obok innych zjawisk występuje zjawisko żarzenia (np.: drewno, papier, węgiel, tkaniny, słoma).

gaśnica z takim piktogramem służy do gaszenia pożarów cieczy palnych i substancji stałych topiących się wskutek ciepła wydzielonego podczas pożaru (np.: benzyna, alkohol, eter, oleje, lakiery, tłuszcze, parafina).

gaśnica z takim piktogramem służy do gaszenia pożarów gazów, (np.: gaz miejski, metan, propan).

2.3. Rodzaje gaśnic

Rodzaj podręcznego sprzętu gaśniczego dobiera się zależnie od istniejących w obiekcie materiałów palnych. Gaśnice są to przenośne urządzenia o stosunkowo małej masie środka gaśniczego i o wadze do 20 kg, którego użycie następuje pod wpływem uruchamianego ręcznie wyzwolenia ciśnienia gazu znajdującego się w zbiorniku gaśnicy lub w oddzielnym pojemniku.

Gaśnica proszkowa - środkiem gaśniczym jest tu proszek gaśniczy.

Głównym składnikiem proszków gaśniczych są zwykle węglany lub fosforany sodu. Działanie gaśnicze proszku polega przede wszystkim na przerwaniu reakcji spalania w wyniku antykatalizy. Ponadto proszki typu ABC topią się i pienią w wysokiej temperaturze odcinając dopływ tlenu. Dodatkowo jeszcze występuje efekt tłumienia płomieni strumieniem niepalnego gazu, będącego nośnikiem proszku. Gaśnice proszkowe przeznaczone są do gaszenia pożarów z grup A, B i C albo B, C w zależności od rodzaju użytego proszku. Możliwe jest także gaszenie urządzeń elektrycznych pod napięciem z odległości większej niż 1 metr.

Gaśnica śniegowa - czynnikiem gaśniczym jest tu sprężony dwutlenek węgla, wyrzucany pod ciśnieniem z gaśnicy przez specjalną dyszę. Podstawowym działaniem tej gaśnicy jest działanie tłumiące (zmniejszenie stężenia tlenu w strefie spalania). Dodatkowo w niewielkim stopniu ma działanie chłodzące (temperatura strumienia wynosi ok. - 70°C). Gaśnice tego typu mogą być używane do gaszenia pożarów grup BC. Gaszenie dwutlenkiem węgla przynosi najlepsze efekty w bardzo ograniczonych przestrzeniach o znikomej wentylacji (trzeba uzyskać stężenie min. 40% CO₂). Niska temperatura strumienia uszkadza urządzenia elektroniczne i tworzywa sztuczne.

Przykładowa etykieta gaśnicy:

sposób uruchomienia

grupa pożarów do jakich gaśnica jest przeznaczona

2.4. Rozmieszczenie gaśnic w analizowanych budynkach

Przy doborze i rozmieszczeniu podręcznego sprzętu gaśniczego w budynku

uwzględniono przepisy Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. 2010 nr 109, poz. 719 ze zm.).

W szczególności uwzględniono następujące zasady:

- do sprzętu zapewniony jest dostęp o szerokości co najmniej 1m,
- oznakowanie miejsc usytuowania sprzętu jest zgodne z Polską Normą
- sprzęt gaśniczy umieszczony jest w miejscach łatwo dostępnych i widocznych,
- sprzęt gaśniczy umieszczono w miejscach nie narażonych na uszkodzenia mechaniczne oraz działanie źródeł ciepła,
- odległość dojścia do sprzętu gaśniczego z dowolnego miejsca w obiekcie nie przekracza 30m

W przypadku stref pożarowych PM o gęstości obciążenia ogniowego poniżej 500 MJ/m², wyposażenie w podręczny sprzęt gaśniczy przyjmuje się według zasady, iż jedna jednostka sprzętu o masie środka gaśniczego minimum 2 kg lub 3 dm³ powinna przypadać na każde 300 m² powierzchni oraz minimum 2 kg lub 3 dm³ na każde 100 m² w strefach zagrożonych wybuchem. Jednostki masy można sumować przy stosowaniu gaśnic o większej pojemności, zapewniając wymaganą długość dojścia do gaśnic 30m.

Zgodnie z wymaganiami obiekt wyposażono w podręczny sprzęt gaśniczy dostosowany do gaszenia grup pożarów, jakie mogą wystąpić w obiekcie:

Rozmieszczenie gaśnic według planu graficznego.

Miejsca lokalizacji gaśnic oznakowano zgodnie z Polską Normą na wys. ok.1,5 m nad miejscem usytuowania gaśnicy. Odległość do gaśnicy z dowolnego miejsca nie przekracza 30 m.

Ilustracja: sposób posługiwania się gaśnicą.

	DOBRCZE	ŹLE
Gasić ogień w kierunku wiatru (z wiatrem)		
Pałące się powierzchnie gasić rozpoczynając od brzegu!		
Požary substancji kapiących i płynących gasić strumieniem skierowanym od góry do dołu!		
Požary ścian gasić strumieniem skierowanym od dołu do góry!		
Stosować wystarczającą liczbę gaśnic - nigdy jedną po drugiej!		
Zwracać uwagę na możliwość ponownego rozpalenia się ognia!		
Nigdy nie wieszać gaśnic po ich użyciu na stałe miejsce. Najpierw złazić ich ponowne napełnienie!		

2.5 Hydranty wewnętrzne

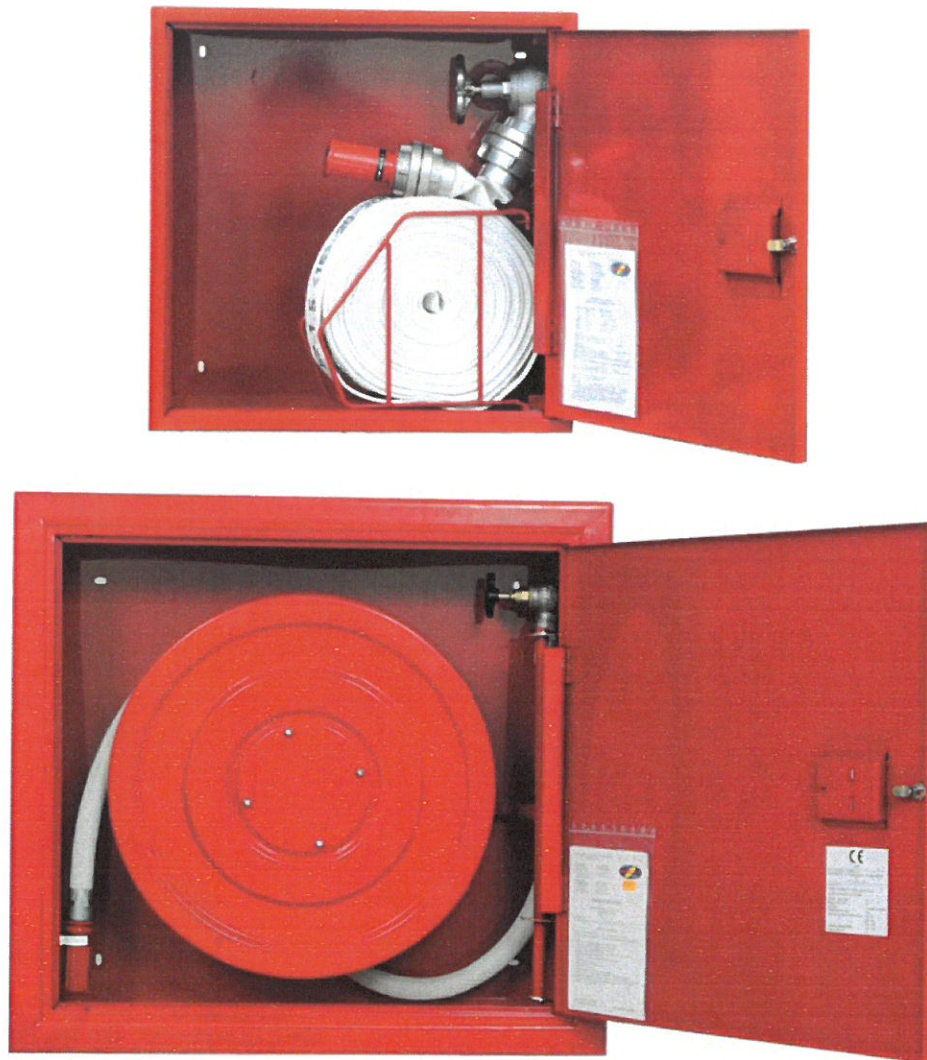
Wewnętrzna instalacja zasilająca Hydranty 25 zlokalizowane w okolicy klatki schodowej wykonana jest, jako nawodniona. Odcinek instalacji zasilający Hydranty 52 zlokalizowane w nieogrzewanej Galerii Nawęglania domyślnie suchy, a jego napełnienie nastąpi w momencie wciśnięcia przycisku przy hydrancie 52 lub wystereowanie przez system sygnalizacji pożaru w przypadku alarmu pożarowego II stopnia. Dla każdego Hydrantu 52 wykonano odpowiednio oznakowany przycisk sterujący napełnieniem instalacji.

Sposób użycia hydrantu jest następujący: należy otworzyć szafkę, rozwinąć wąż, otworzyć zawór hydrantowy i skierować strumień wody na palące się materiały, zraszając powierzchnię, na której występuje proces palenia od brzegu ku środkowi. Przy pożarach przedmiotów ustawionych pionowo nie należy gasić od góry do dołu. Obsługę hydrantu powinny stanowić dwie osoby.

Podstawowe znaczenie ma umiejętne wykorzystanie właściwości gaśniczych wody. Tradycyjny sposób podawania *prądem zwartym wody*, powinien być wykorzystywany w minimalny sposób ze względu na małe efekty gaśnicze w stosunku do ilości zużytej wody. Ponadto, podana w ten sposób woda wyrządza dodatkowe straty przewyższające niejednokrotnie straty spowodowane przez sam pożar (straty po pożarowe). *Zwarte prądy wody* stosuje się tylko w przypadkach, kiedy źródła pożaru nie można osiągnąć innymi rodzajami *prądów gaśniczych* oraz wówczas, gdy zachodzi konieczna potrzeba mechanicznego zbijania płomienia. Zastosowanie *prądów kroplistych i mgłowych*, podawanych z prądownic uniwersalnych, zwiększa powierzchnię wody stykającej się z nagrzanym lub palącym się środowiskiem, co powoduje większe wiązanie ciepła, a tym samym skuteczniejszy efekt gaśniczy przy równoczesnym mniejszym zużyciu wody. Woda stosowana jest również jako czynnik chłodzący niepalnych, niebezpiecznych materiałów chemicznych znajdujących się w środowisku (miejscu) pożaru.

Wody nie stosuje się do gaszenia pożarów: - metali alkalicznych i ziem alkalicznych np. sól, potas, wapń, - metali lekkich i ich stopów np. glin, - karbidu i innych węglików metali lekkich, - cieczy łatwopalnych, nie mieszających się z wodą np. benzyna, nafta, benzen, - maszyn, urządzeń, instalacji będącej pod działaniem energii elektrycznej

Szafka hydrantowa – przykłady:

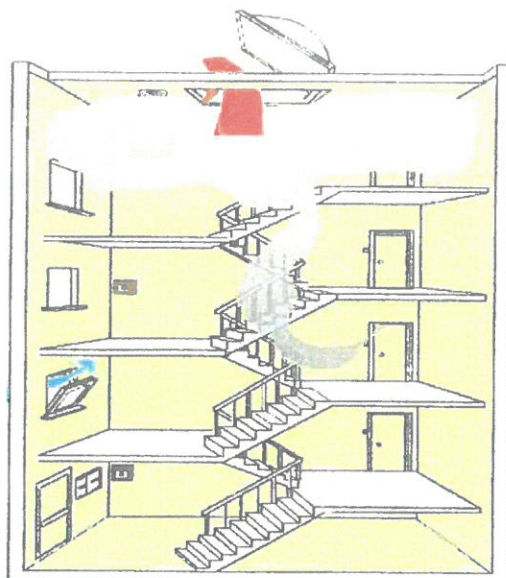

2.6 Oddymianie

W analizowanym zespole obiektów, wykonano grawitacyjny system oddymiania klatki schodowej. Samoczynne otwieranie klapy dymowej sterowane jest z centrali systemu oddymiania oraz ręczne przyciski. Uruchomienie klapy odbywa się przy użyciu ręcznego przycisku oddymiania oraz automatycznie sygnałem z systemu sygnalizacji pożaru w przypadku detekcji pożaru przez czujki dymowe.

Oddymianie klatki schodowej

Urządzenia oddymiające służą do usunięcia gazów i dymów pożarowych z pomieszczeń oraz dróg ewakuacyjnych poziomych i pionowych. Usuwanie dymu realizowane jest za pomocą klapy dymowej oraz drzwi napowietrzające.

Skuteczny w działaniu system oddymiania obiektów ma za zadanie w szczególności:

- ochronę konstrukcji obiektu przed nadmiernym oddziaływaniem wysokiej temperatury w wyniku rozwoju pożaru, a tym samym przed utratą wytrzymałości,
- ułatwienie ewakuacji ludzi z powierzchni zagrożonych,
- zmniejszenie strat pożarowych poprzez ograniczenie zadymienia,
- ułatwienie prowadzenia skutecznej akcji ratowniczo gaśniczej jednostkom straży pożarnej.

Instalacja oddymiania i odprowadzania ciepła składa się z:

centrala oddymiania i odprowadzania ciepła,
część zasilania sieciowego,
awaryjnego źródła prądu stałego 24V,
klapy dymowej z siłownikiem elektrycznym
przycisków oddymiania z funkcją przewietrzania,
elektronicznych sygnalizatorów dymu i ciepła.

Zasada działania systemu:

Podczas pojawienia się w dowolnym miejscu obszaru chronionego nadmiernej ilości dymu czujka optyczna dymu podaje impuls do centrali systemu, która spowoduje uruchomienie funkcji oddymiania, a ta z kolei spowoduje jednoczesne zadziałanie siłownika klapy oddymiającej i drzwi napowietrzających oraz zwolnienie rygli rewersyjnych (jeżeli wystąpią w systemie) lub ręczne otwarcie drzwi napowietrzających przez pracowników – którzy powinni być przeszkoleni w tym zakresie.

2.7 System Sygnalizacji Pożaru

W obiektach zainstalowano instalację sygnalizacji pożarowej w miejsce uprzednio istniejącej instalacji – niepełna ochrona obiektu. Sygnalizacja działa w oparciu o odbiór sygnałów od czujek automatycznych oraz ręcznych ostrzegaczy pożarowych. Zasilanie Centrali Sygnalizacji Pożarowej w energię elektryczną odbywa się z rozdzielni elektrycznej. Dodatkowo centrala posiada zasilanie rezerwowe z baterii akumulatorów umieszczonych w dodatkowej obudowie. Pojemność baterii akumulatorów dobrano, tak by zapewniły 72 godziny pracy systemu, w przypadku zaniku zasilania podstawowego.

Czujka pożarowa - to część urządzenia sygnalizacji pożarowej zawierająca co najmniej jeden czujnik rozpoznający [przynajmniej jeden ze stosowanych parametrów pożarowych fizycznych i/lub chemicznych w obszarze dozorowanym przez czujkę w sposób ciągły lub w jednakowych odstępach czasu i przekazująca co najmniej jeden z symptomów pożaru: dym, wysoka temperaturę, przyrost temperatury.

Ręczny ostrzegacz pożarowy - to urządzenie do ręcznego wyzwalania sygnału alarmu pożarowego. Przyciski ręcznych ostrzegaczy pożarowych usytuowane są przy przejściach komunikacyjnych. Wciśnięcie któregokolwiek z Ręcznych Ostrzegaczy Pożarowych wywoła alarm pożarowy który spowoduje: włączenie centralki sygnalizacji pożaru.

Centralka sygnalizacji pożarowej służy do:

- a/ odbioru sygnałów od ręcznych ostrzegaczy pożarowych i czujek,
- b/ sprawdzenia, czy odebrane sygnały są sygnałami alarmu pożarowego,
- c/ optycznej i akustycznej sygnalizacji każdego alarmu pożarowego,
- d/ wskazywania miejsca zagrożenia,

2.8 Półstała instalacja gaśnicza

Dla przeciwpożarowego zabezpieczenia przenośników taśmowych w estakadzie nawęglania i w galerii nawęglania zaprojektowano i wykonano półstałą instalację gaśniczą zraszaczową wodną, z przyłączem dla straży na rurociągu zasilającym 2 x DN75, przystosowaną do zasilania z samochodów ratowniczo-gaśniczych PSP z autopompą lub motopompą 36/10. Na króćcach przyłączeniowych zamontowano pokrywy. Przewidziano maksymalną powierzchnię chronioną przez zraszacz: 12 m².

2.9 Oświetlenie awaryjne

Oświetlenie awaryjne ewakuacyjne i kierunkowe: W przypadku zaniku oświetlenia podstawowego, zainstalowane w obiekcie oświetlenie awaryjne i kierunkowe umożliwi przeprowadzenie bezpiecznej ewakuacji i działań ratowniczych.

Oprawy oświetlenia awaryjnego ewakuacyjnego winny zapewnić natężenie co najmniej 1 lux, w każdym miejscu podłogi oraz 5 lux nad: urządzeniami p.poż oraz gaśnicami, przy każdych drzwiach stanowiących wyjście ewakuacyjne, w pobliżu schodów, tak by każdy stopień był oświetlony bezpośrednio, obowiązkowo przy wyjściach ewakuacyjnych i znakach bezpieczeństwa, przy każdej zmianie kierunku ewakuacji, w pobliżu każdego urządzenia przeciwpożarowego i przycisku alarmowego.

2.10 SPOSOBY PODDAWANIA PRZEGLĄDOM PRZEGLĄDY I CZYNNOŚCIOM KONSERWACYJNYM URZĄDZEŃ TECHNICZNYCH I URZĄDZEŃ PRZECIWPOŻAROWYCH I GAŚNIC

Instalacje techniczne i urządzenia przeciwpożarowe w budynku należy poddawać okresowym przeglądom technicznym i konserwacji zgodnie z zasadami określonymi w Polskich Normach dotyczących urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, w odnośnej dokumentacji techniczno-ruchowej oraz w instrukcjach obsługi. Przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne powinny być przeprowadzane w okresach i w sposób zgodny z instrukcją ustaloną przez producenta, nie rzadziej jednak niż raz w roku.

CZASOKRESY KONTROLI DLA INSTALACJI UŻYTKOWYCH

Lp.	Rodzaj czynności	Termin	Uwagi
1.	Pomiar rezystancji izolacji przewodów roboczych instalacji elektrycznej	co 5 lat	w pomieszczeniach wilgotnych 1 raz w roku
2.	Pomiar napięć i obciążeń w instalacji elektrycznej	co 5 lat	w pomieszczeniach wilgotnych 1 raz w roku
3.	Sprawdzenie skuteczności działania środków ochrony przeciwporażeniowej w instalacji elektrycznej	co 5 lat	w pomieszczeniach wilgotnych 1 raz w roku
4.	Kontrola stanu technicznego przewodów kominowych (spalinowych, wentylacyjnych)	co najmniej raz w miesiącu	
5.	Kontrola stanu technicznego przewodów wentylacyjnych w pomieszczeniach, w których odbywa się proces spalania paliwa gazowego	według instrukcji technologicznej	
6.	Kontrola stanu technicznego i szczelności instalacji i urządzeń gazowych	co 6 miesięcy	lub częściej według instrukcji technologicznej
7.	Usuwanie zanieczyszczeń z przewodów wentylacyjnych,	co najmniej raz w roku	lub częściej według instrukcji technologicznej

CZASOOKRESY PRZEGLĄDÓW URZĄDZEŃ PRZECIWPÓŻAROWYCH

Lp.	Rodzaj czynności	Termin	Uwagi
1.	Konserwacja i przegląd podręcznego sprzętu gaśniczego (gaśnice)	co najmniej 1 raz w roku	częściej wg zaleceń producenta sprzętu
2.	Badanie instalacji odgromowej	co 5 lat	oraz po każdym uszkodzeniu
3.	Kontrola działania i konserwacja przeciwpożarowego wyłącznika prądu	co najmniej 1 raz w roku	
4.	Przegląd techniczny i konserwacja systemów oddymiania	co najmniej 1 raz w roku	
5.	Przegląd techniczny i konserwacja systemów sygnalizacji pożaru	co najmniej 1 raz w roku	
6.	Przegląd techniczny i konserwacja elementów oddzieliń pożarowych	co najmniej 1 raz w roku	
7.	Przegląd techniczny, badanie natężenia i konserwacja oświetlenia awaryjnego ewakuacyjnego	co najmniej 1 raz w roku	
8.	Przegląd techniczny i badanie wydajności hydrantów wewnętrznych	co najmniej 1 raz w roku	
9.	Próby ciśnienia węży hydrantowych	co 5 lat	
10.	Badanie wydajności hydrantów zewnętrznych	co najmniej 1 raz w roku	powinien wykonać właściciel sieci hydrantowej
11.	Przegląd techniczny i badanie wydajności hydrantów zewnętrznych	co najmniej 1 raz w roku	
12.	Przegląd techniczny półstałej instalacji zraszaczowej	co najmniej 1 raz w roku	

3. SPOSOBY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU LUB INNEGO ZAGROŻENIA

3.1. Przyczyny powstawania pożaru

Przyczyny powstawania pożaru można podzielić na dwie kategorie:

- przyczyny niezależne od człowieka (np.: wyładowania atmosferyczne, zwarcia elektryczne, przeskok iskry itp.),
- przyczyny zależne pośrednio czy też bezpośrednio od człowieka (np.: podpalenia, zaproszenie ognia, nie docenienie niebezpieczeństwa, nieświadomość działania, czy zachowania).

Możliwość powstania pożaru w obiekcie może wynikać z:

- wad oraz awaryjnego stanu pracy instalacji i urządzeń elektrycznych:
- niewłaściwej klasy wykonania urządzenia,
- brak okresowych kontroli i konserwacji instalacji,
- przeciążenia instalacji poprzez włączanie dużej ilości odbiorników energii do jednego obwodu elektrycznego,
- pozostawianie bez nadzoru włączonych urządzeń elektrycznych,
- ustawienie nagrzewających się urządzeń elektrycznych (np.: kuchenki, grzałki, grzejniki itp.) w bezpośrednim sąsiedztwie materiałów palnych,
- naprawiania bezpieczników w rozdzielni prądu przez osoby do tego nie uprawnione.
- brak właściwej konserwacji urządzeń i instalacji wydzielających energię cieplną w awaryjnych stanach pracy,
- posługiwanie się otwartym ogniem (świece, zapałki) w miejscach niedozwolonych, umieszczanie źródeł ognia zbyt blisko materiałów palnych,
- palenia tytoniu w miejscach (pomieszczeniach) do tego nie przeznaczonych i nie oznakowanych, (pomimo całkowitego zakazu palenia)
- braku nadzoru prowadzenia prac remontowych tzw. „prac niebezpiecznych pożarowo” polegających np. na spawaniu, cięciu elementów metalowych podczas których powstaje iskra

Praktycznie wszystkie te przyczyny są powodowane czynnikiem ludzkim, ponieważ powstają one na skutek złego działania lub braku działania człowieka. Przyczynom tym w głównej mierze można zapobiec przez właściwe zabezpieczenie budynku oraz nadzorowanie pracy urządzeń i ich właściwą konserwację. Przed przyczynami obiektywnymi możemy zabezpieczać się przynajmniej w części lub maksymalnie ograniczać ich skutki. Potencjalnymi miejscami powstania pożaru mogą być przede wszystkim kosze na śmieci w pomieszczeniach biurowych, szatni czy w pokojach socjalnych, urządzenia grzewcze w złym stanie technicznym pozostawione bez nadzoru (szczególnie na podłożu palnym), uszkodzone urządzenia elektryczne (np. Czajniki elektryczne itp.), przeciążona instalacja energetyczna oraz niesprawne instalacje i urządzenia oraz osprzęt elektryczny, instalacje odgromowe, wentylacyjne.

3.2. Rozprzestrzenianie się pożaru

Drogami, którymi pożar się rozprzestrzenia, mogą być różnego rodzaju kanały technologiczne, a szczególnie kablone. Izolacja kabli nie jest materiałem łatwopalnym, jednakże jej pożar powoduje powstanie znacznych ilości silnie toksycznego dymu i wysoką temperaturę. W kierunku poziomym pożar rozprzestrzenia się wzdłuż ciągów komunikacyjnych na poszczególnych kondygnacjach. W kierunku pionowym pożar rozprzestrzenia się:

- oknami po elewacji budynku,

- kanałami wentylacji mechanicznej,
- nie zabezpieczonymi przepustami instalacyjnymi.
- nieszczelnościami konstrukcji budynku powstałymi podczas oddziaływania wysokich temperatur podczas pożaru,

Oprócz możliwości rozprzestrzenienia się ognia, ważnym aspektem pożaru jest dym i gazowe produkty rozkładu termicznego. Rozprzestrzeniają się one znacznie łatwiej od ognia. Wszystkie naturalne ruchy powietrza w budynku powodują roznoszenie dymu. Może to w skrajnych przypadkach doprowadzić do odcięcia pracownikom lub osobom przebywającym drogi ewakuacyjnej, a nawet do zatrucia i śmierci. Konsekwencją zmian stosowanych materiałów jest nie tylko zwiększenie możliwości powstania pożaru, ale również wzrost zagrożenia dla osób przebywających w obiekcie. Skład gazów powstających w wyniku spalania zależy przede wszystkim od rodzaju spalanych materiałów. Skutkiem stosowania tworzyw sztucznych jest w wypadku pożaru wydzielanie się dużych ilości silnie toksycznych produktów spalania.

3.3 Zapobieganie możliwości powstania pożaru.

Jednym z głównych obowiązków wszystkich pracowników budynku oraz firm wykonujących prace pożarowo niebezpieczne na jego terenie jest zapobieganie możliwości powstania pożaru. W tym celu konieczne jest przestrzeganie przepisów przeciwpożarowych, a w szczególności rozporządzenia Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. 2010 nr 109, poz. 719 ze zm.).

Zgodnie z w/w przepisami właściciele, zarządcy lub użytkownicy budynków oraz placów składowych i wiat w celu zapewnienia bezpiecznej eksploatacji obiektu i terenów powinni:

1. Oznakować zgodnie z PN drogi, wyjścia i kierunki ewakuacji.
2. Utrzymać drożność poziomych dróg ewakuacyjnych (korytarzy), tzn. nie zostawiać na korytarzach i przejściach jakichkolwiek przedmiotów utrudniających ewakuację, nie zamykać drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie, nie ograniczać dostępu do wyjść ewakuacyjnych.
3. Wywiesić w widocznym miejscu w obiekcie „Instrukcję postępowania na wypadek powstania pożaru” oraz wykaz telefonów alarmowych.
4. Oznakować zgodnie z PN:
Miejsca usytuowania podręcznego sprzętu gaśniczego.
Lokalizację przeciwpożarowego (głównego) wyłącznika prądu elektrycznego.
5. Nie ograniczać dostępu do urządzeń przeciwpożarowych: zaworów wody, wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego oraz do podręcznego sprzętu gaśniczego.
6. Usuwać zanieczyszczenia z przewodów dymowych i spalinowych.
7. Urządzenia elektryczne ustawiać na podłożu niepalnym i nie pozostawiać bez nadzoru.
8. Na osłony punktów świetlnych stosować materiały niepalne lub trudno zapalne jeżeli są umieszczone w odległości co najmniej 0,05 m od powierzchni żarówki.
9. Oprawy oświetleniowe oraz osprzęt instalacji elektrycznej instalować na podłożu niepalnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem.
10. Nie używać otwartego ognia
11. Nie dokonywać napraw bezpieczników energii elektrycznej. W celach naprawczych wzywać osoby do tego uprawnione.
12. Zapewnić właściwe warunki przechowywania materiałów palnych:

w odległości nie mniejszej niż 0,5 m od urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się do temperatury ponad 100°C oraz linii kablowych o napięciu 1 kV, przewodów uziemiających i przewodów odprowadzających instalacji odgromowej.

13. Zabrania się palenia tytoniu w miejscu do tego nie przeznaczonym i nie oznakowanym.

14. Instalacje i urządzenia techniczne użytkować i utrzymywać w stanie zgodnym z warunkami technicznymi i wymaganiami ustalonymi przez producenta, a w szczególności należy poddawać je okresowym przeglądom i konserwacji.

15. Nie ograniczać dostępu do:

- a. gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych,
- b. źródeł wody do celów przeciwpożarowych,
- c. wyjść ewakuacyjnych,
- d. wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego.

Dzięki zachowaniu przedstawionych powyżej zasad postępowania można uniknąć lub maksymalnie ograniczyć potencjalne źródła oraz ewentualne skutki powstałego pożaru.

Zapobieganie pożarom polega także na właściwym szkoleniu pracowników w zakresie ochrony przeciwpożarowej. Świadomość pracowników, z jakimi zagrożeniami mogą mieć do czynienia podczas pożaru lub innego miejscowego zagrożenia stanowi najlepsze przeciwdziałanie potencjalnym źródłom zagrożeń pożarowych.

3.4. Zadania i obowiązki pracowników w przypadku powstania pożaru lub innego zagrożenia

W przypadku zauważenia pożaru należy niezwłocznie o tym zaalarmować osoby znajdujące się w sąsiedztwie miejsca pożaru oraz osoby będące w bezpośrednim zagrożeniu. Po zaalarmowaniu należy przy użyciu podręcznego sprzętu gaśniczego podjąć gaszenie pożaru. Osoby zaalarmowane powinny także w miarę możliwości przystąpić do działań ratowniczych, udzielenia pomocy ewentualnym osobom poszkodowanym, ewakuować zagrożone mienie lub opuścić zagrożone miejsce. Osoby opuszczające miejsce pożaru powinny poinformować o tym fakcie swoich przełożonych, innych współpracowników oraz zaalarmować służby ratownicze. Po wykonaniu tych czynności osoby ewakuowane powinny udać do wyznaczonego miejsca zbiórki i oczekiwać tam na dalsze polecenia Kierującego Działaniami Ratowniczymi (KDR) z ramienia kierownictwa budynku lub przybyłych jednostek ratowniczych Państwowej Straży Pożarnej (PSP). KDR-em z staje się osoba, która pierwsza zauważyła pożar i przystąpiła do działań ratowniczych lub osoba wyznaczona przez Kierownika jednostki.

Każda osoba przystępująca do akcji ratowniczo – gaśniczej powinna:

- zachować własne bezpieczeństwo,
- w pierwszej kolejności przystąpić do ratowania ludzi, przeprowadzając ewakuację z zagrożonego rejonu,
- wyłączyć dopływ prądu elektrycznego do strefy pożaru w następnej kolejności usunąć z miejsca pożaru i bezpośredniego sąsiedztwa wszelkie znajdujące się tam materiały palne, wybuchowe, toksyczne, a także cenny sprzęt i urządzenia oraz ważne dokumenty, nośniki informacji itp.,
- nie należy otwierać bez potrzeby drzwi i okien w pomieszczeniach, w których powstał pożar, ponieważ dopływ powietrza sprzyja rozprzestrzenianiu się ognia,

- otwierając drzwi do pomieszczeń, w których powstał pożar należy zachować szczególną ostrożność. Wskazane jest schowanie się za ścianę od strony klamki w drzwiach lub zasłonięcie twarzy,
- wchodząc do zadymionych pomieszczeń lub przechodząc przez nie, należy ograniczyć ilość wdychanych produktów spalania. Poruszać się w pozycji pochylonej, jak najbliższej podłogi i zasłaniać usta, np. wilgotną chustką.

Nie wolno gasić wodą instalacji i urządzeń elektrycznych będących pod napięciem.

3.5. Zasady alarmowania współpracowników, przełożonych i służb alarmowych na wypadek pożaru lub innego zagrożenia

Każdy użytkownik budynku, który na terenie budynku zauważył pożar, uzyskał informację o pożarze i/lub innym miejscowym zagrożeniu, zobowiązany jest zachować spokój i nie dopuścić do paniki. O zaistniałym zdarzeniu należy ostrzec osoby zagrożone w sposób stanowczy i zrozumiały. Zaalarmowania osób zagrożonych należy dokonać donośnym głosem lub przy użyciu dostępnych środków alarmowych. Ostrzeżenie pozostałych pracowników można dokonać głosowo samodzielnie lub przy użyciu dostępnych środków łączności przewodowej lub bezprzewodowej lub przez uruchomienie systemu sygnalizacji pożaru ręcznym ostrzegaczem pożarowym. W podobny sposób informujemy o pożarze swoich bezpośrednich przełożonych, Kierownictwo obiektu, jak również dozorcę lub ochronę.

Kierownik jednostki lub osoba uprawniona zarządza alarm ewakuacyjny dla wszystkich osób znajdujących się w obiekcie (jego części)

Równorzędnym zadaniem dla pracowników jest powiadomienie odpowiednich służb ratowniczych. Powinny tego dokonać osoby opuszczające miejsce powstania pożaru lub osoba wyznaczona przez pierwszego KDR. Należy tego dokonać telefonicznie lub w inny dostępny sposób. W przypadku powstania pożaru w pierwszej kolejności należy alarmować Centrum Powiadamiania Ratunkowego 112, lub PSP tel. 998, następnie Pogotowie Ratunkowe tel. 999 i Policję 997.

Po uzyskaniu połączenia ze Strażą Pożarną należy podać następujące informacje:

- Gdzie się pali?
- dokładny adres,
- Co się pali?
- rodzaj pomieszczenia, na której kondygnacji, rodzaj palącego się materiału, (np. odzież w pomieszczeniu szatni),
- Czy istnieje zagrożenie dla życia, czy w pobliżu znajdują się materiały łatwopalne, wybuchowe itp.? - Numer telefonu, z którego podaje się informacje oraz swoje imię i nazwisko?

UWAGA: po potwierdzeniu przyjęcia meldunku przez dyżurnego telefonistę Punktu Alarmowego PSP należy odłożyć słuchawkę i odczekać przy telefonie na ewentualne sprawdzenie zgłoszenia!!!

3.6. Zadania i obowiązki pracowników podczas prowadzenia działań przez służby ratownicze

Wszyscy pracownicy zobowiązani są do prowadzenia działań ratowniczych aż do przybycia jednostek PSP i zorganizowania przez nie dalszych działań ratowniczo - gaśniczych. Wszyscy pracownicy winni stosować się do poleceń wydawanych przez KDR, bez względu na zajmowane przez niego stanowisko. W tym czasie do zadań

kadry kierowniczej należy zorganizowanie działań ratowniczych w celu spowolnienia, zatrzymania rozwoju lub ugaszenia pożaru, udzielenia pomocy ewentualnym osobom poszkodowanym oraz zarządzenia koniecznej ewakuacji pracowników i osób znajdujących się w zagrożonym miejscu w budynku.

W momencie przybycia na miejsce jednostek PSP, kierowanie działaniami ratowniczymi przejmuje KDR z ramienia straży pożarnej. Ma on prawo wydawania także poleceń wszystkim pracownikom oraz osobom znajdującym się na jego terenie. KDR z ramienia straży ma prawo zażądać od kierownictwa oraz pracowników pomocy w postaci użyczenia pojazdów, maszyn, urządzeń i narzędzi, będących własnością przedsiębiorstwa na cele prowadzenia działań ratowniczo - gaśniczych. Ma też prawo zażądać pomocy przez osobiste wykonywanie czynności przez pracowników, jednak tylko w zakresie prac pomocniczych, niezwiązanych z bezpośrednim gaszeniem pożaru i usuwaniem jego skutków.

3.7. Zadania i obowiązki pracowników po zakończeniu działań ratowniczych

Po zakończeniu działań ratowniczo-gaśniczych obowiązkiem wszystkich pracowników jest nadzór nad miejscem pożaru oraz pozostałymi miejscami i budynkami w celu zapobieżenia powtórnego zapalenia, czyli powstania tzw. pożaru wtórnego.

Administrator obiektu lub jego zastępca odpowiedzialny jest za:

- zabezpieczenie miejsc pożaru i wystawienie posterunku na pogorzeliści w celu zabezpieczenia powstania pożaru wtórnego,
- zabezpieczenie pogorzeliści w celu zbadania okoliczności i przyczyn powstania pożaru,
- przystąpienie do uporządkowania pogorzeliści po zakończeniu działalności Policji, firmy ubezpieczeniowej i/lub komisji powołanej do ustalenia okoliczności i przyczyn powstania pożaru.

4. ZABEZPIECZANIE PRAC NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM POŻAROWYM, JEŻELI TAKIE PRACE SA PRZEWIDYWANE

W oparciu o zapisy Ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (tj. Dz.U. z 2019 r. poz. 1372), oraz § 36 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. 2010 nr 109, poz. 719 ze zm.). wprowadza się w budynkach, oraz na terenach w jego sąsiedztwie instrukcję zabezpieczenia prac pożarowo niebezpiecznych, o treści ujętej w niniejszym rozdziale.

1. Niniejsza instrukcja ma na celu określenie obowiązków i odpowiedzialności pracowników za zapewnienie bezpieczeństwa pożarowego przy wykonywaniu prac niebezpiecznych pod względem pożarowym oraz określenie zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego prac, o których mowa w pkt. 2.

2. Pod pojęciem prac niebezpiecznych pod względem pożarowym należy rozumieć wszelkie prace, nie przewidziane instrukcją technologiczną lub prace prowadzone poza wyznaczonymi do tego celu miejscami, jak:

- prace remontowo-budowlane związane z użyciem ognia otwartego prowadzone wewnątrz budynku, na przyległym terenie i placach składowych na których występują materiały palne lub, które posiadają konstrukcję palną,
- prace związane ze stosowaniem gazów, cieczy i pyłów palnych i wybuchowych,
- wszelkie prace remontowo-budowlane prowadzone w strefach zagrożenia wybuchem.

Do prac takich należy zaliczyć w szczególności wszelkie prace z otwartym ogniem, podczas których występuje iskrzenie lub nagrzewanie, np.:

- spawanie, cięcie gazowe i elektryczne,
- podgrzewanie instalacji, urządzeń i zaworów z substancjami palnymi,
- podgrzewanie lepiku, smoły itp.,
- rozniecanie ognisk,
- używanie materiałów pirotechnicznych,

3. Do przestrzegania postanowień instrukcji zobowiązani są wszyscy pracownicy uczestniczący bezpośrednio lub pośrednio w wykonywaniu prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, pracownicy nadzorujący przebieg tych prac oraz użytkownicy budynku (pomieszczeń, terenu), gdzie prace są wykonywane.

4. Postanowienia instrukcji obowiązują także wszystkich pracowników i firm zewnętrznych (osób prawnych i fizycznych), wykonujących prace niebezpieczne pod względem pożarowym na terenie budynku.

5. Obowiązek zapoznania pracowników oraz firm, o których mowa w pkt. 3 i 4 z treścią instrukcji należy do kierowników komórek organizacyjnych, zatrudniających tych pracowników i zawierających umowy dotyczące wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo. Postanowienia niniejszej instrukcji powinny stanowić integralną część umów, dotyczących realizacji w/w prac.

6. Postanowienia zawarte w instrukcji nie naruszają przepisów szczegółowych, dotyczących ochrony przeciwpożarowej oraz innych przepisów i aktów normatywnych.

4.1. Zasady organizacyjne

1. Prace niebezpieczne pod względem pożarowym mogą być wykonywane na terenie budynku pod warunkiem spełnienia wymagań z zakresu ochrony przeciwpożarowej.
2. Wymagania, o których mowa poniżej ustalane są komisyjnie, każdorazowo przed rozpoczęciem prac, w oparciu o postanowienia niniejszej instrukcji oraz przepisów szczegółowych obowiązujących w przedmiotowej sprawie.
3. Zasady działania, o której mowa w pkt 2.
 - skład osobowy komisji stanowią:
 - administrator lub osoba przez niego pisemnie upoważniona /PRZEWODNICZĄCY/,
 - Kierownik (właściciel) grupy (firmy) wykonującej prace /CZŁONEK/,
 - osoba kierująca pracownikami wykonującymi prace /CZŁONEK/,
 - skład komisji może być rozszerzony o inne osoby.
 - prace komisji organizuje jej Przewodniczący,
 - Przewodniczący wydaje kierującemu pracownikami wykonującymi prace pisemne zezwolenie na rozpoczęcie prac wg wzoru określonego w załączniku.
 - zabezpieczenie i dozór miejsca prowadzenia prac pożarowo niebezpiecznych po ich zakończeniu należy powierzyć osobom posiadającym do tego odpowiednie przygotowanie.
4. Po zakończeniu prac całość dokumentacji przechowuje Przewodniczący Komisji.

4.2. Wytyczne zabezpieczenia prac niebezpiecznych pożarowo

1. Nie dopuszczalne jest jednoczesne prowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo jak spawanie, cięcie mechaniczne lub szlifowanie powodujące iskrzenie itp., w pomieszczeniach, w których (lub sąsiadujących z nimi) wykonywane są prace z zastosowaniem materiałów palnych, polegające w szczególności na:
 - klejeniu, malowaniu lub myciu z zastosowaniem rozcieńczalników łatwo zapalnych,
 - szlifowaniu (np. cyklinowaniu) powierzchni wykonanych z materiałów palnych,
 - zakładaniu palnych izolacji oraz prowadzeniu robót wykończeniowych przy zastosowaniu materiałów palnych,
 - montowaniu wyposażenia wewnątrz wykonanego z materiałów palnych.
2. Przygotowanie budynku i pomieszczeń do prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo polega na:
 - oczyszczeniu pomieszczeń lub miejsc, gdzie będą wykonywane prace wszelkich palnych materiałów i zanieczyszczeń,
 - odsunięciu na bezpieczną odległość od miejsca prowadzenia prac wszelkich przedmiotów palnych i niepalnych znajdujących się w opakowaniach palnych,
 - zabezpieczeniu przed działaniem, np. odprysków spawalniczych materiałów palnych, których usunięcie na bezpieczną odległość nie jest możliwe, poprzez osłonięcie ich materiałami nie zapalnymi, np. arkuszami blachy, płytami gipsowymi itp.
 - sprawdzeniu, czy znajdujące się w sąsiednich pomieszczeniach materiały lub przedmioty podatne za zapalenie wskutek przewodnictwa cieplnego bądź rozprysków spawalniczych nie wymagają zastosowania lokalnych zabezpieczeń,
 - uszczelnieniu materiałami niepalnymi wszelkich przelotowych otworów instalacyjnych, kablowych, wentylacyjnych itp. znajdujących się w pobliżu miejsca prowadzenia prac,
 - zabezpieczeniu przed rozpryskami spawalniczymi lub uszkodzeniami mechanicznymi kabli, przewodów elektrycznych, gazowych oraz instalacji z palną izolacją, o ile znajdują się w zasięgu zagrożenia spowodowanego pracami niebezpiecznymi pożarowo,
 - sprawdzeniu, czy w miejscu planowanych prac lub w pomieszczeniach sąsiednich nie prowadzono w ostatnim czasie prac malarskich lub innych, przy użyciu substancji łatwo palnych,

- przygotowaniu w miejscu dokonywania prac m. in.:
- podręcznego sprzętu gaśniczego w ilości i rodzaj umożliwiający likwidację wszystkich źródeł pożaru,
- niezbędnego sprzętu pomiarowego, np. do pomiaru stężeń par gazów palnych jeżeli w rejonie prowadzenia prac mogą zbierać się palne i/lub wybuchowe gazy, - materiałów osłonowych i izolacyjnych niezbędnych do zabezpieczenia przeprowadzania prac,
- napełnionych wodą metalowych (nie palnych) pojemników na rozgrzane odpadki, np.: odcięte mechanicznie (rozgrzane) metalowe elementy, drutu spawalniczego, elektrod itp.,
- zapewnieniu stałej drożności wyjść ewakuacyjnych z miejsc prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo.

3. Przy wykonywaniu prac niebezpiecznych pożarowo przy użyciu cieczy, gazów i pyłów mogących tworzyć z powietrzem mieszaniny wybuchowe należy przestrzegać następujących zasad:

- dążyć do zmniejszenia lub eliminacji stref zagrożenia wybuchem poprzez wentylowanie (mechaniczne, grawitacyjne) lub przewietrzanie pomieszczeń,
- na stanowiskach pracy mogą znajdować się stosowane tam ciecze, gazy i pyły palne w ilości niezbędnej do prowadzenia prac, z zapasem umożliwiającym utrzymanie ciągłości pracy (nie większa jednak ilość niż potrzebna jest do wykorzystania w dniu pracy),
- zapas substancji znajdujących się na stanowisku pracy powinien być przechowywany w niepalnych (lub innych dopuszczalnych), szczelnych opakowaniach,
- pozostawienie opróżnionych opakowań na stanowisku pracy jest zabronione,
- po zakończeniu prac, wszystkie naczynia, wanny i pojemniki należy szczelnie zamknąć lub zabezpieczyć w inny sposób przed emisją do otoczenia znajdujących się w nich substancji, tworzących z powietrzem mieszaniny wybuchowe,
- ciecze, gazy i pyły oraz ich pozostałości nie powinny zalegać na urządzeniach, stanowiskach, w przewodach wentylacyjnych i na podłożu,
- prace w pomieszczeniach, w których wcześniej wykonano inne prace związane z użyciem łatwo palnych cieczy lub palnych gazów, mogą być prowadzone wyłącznie po uprzednim pomiarze stężeń par cieczy lub gazów w pomieszczeniu i stwierdzenie nie przekroczenia 10 % ich dolnej granicy wybuchowości.

4. Po zakończeniu prac niebezpiecznych pożarowo w budynku, pomieszczeniu oraz w pomieszczeniach sąsiednich, należy przeprowadzić dokładną kontrolę, mającą na celu stwierdzenie, czy nie pozostawiono tłących lub żarzących się cząstek, czy nie występują jakiegokolwiek objawy pożaru oraz czy sprzęt (np. spawalniczy) został zdemontowany, odłączony od źródeł zasilania i należyście zabezpieczony przed dostępem osób postronnych. Kontrolę taką należy ponowić po upływie 4 godzin.

Przykłady zabezpieczenia prac pożarowo niebezpiecznych ilustruje załącznik.

5. WARUNKI I ORGANIZACJĘ EWAKUACJI LUDZI ORAZ PRAKTYCZNE SPOSOBY ICH SPRAWDZANIA

5.1. Organizacja bezpiecznej i sprawnej ewakuacji osób w teorii

Sprawna i bezpieczna ewakuacja osób polega na wyprowadzeniu z budynku lub zagrożonej strefy jak największej liczby osób w jak najkrótszym czasie, w sposób nie zwiększający już istniejących zagrożeń oraz bez uszczerbku na zdrowiu lub pogorszenia się jego stanu u osób ewakuowanych. Organizacja ewakuacji z budynku jest trudnym zadaniem. Polega ona przede wszystkim na zorganizowanym wyprowadzeniu z budynku lub przeprowadzeniu w bezpieczne miejsce wszystkich lub tylko części osób, znajdujących się w nim. W celu zapewnienia sprawnej ewakuacji należy opracować analizę różnych zagrożeń oraz opracować odpowiednie instrukcje (scenariusze) postępowania na wypadek powstania najbardziej niekorzystnych warunków ewakuacji. Opracowania te powinny też zawierać sposoby ogłaszania i nadzorowania ewakuacji. Wszystkie dokumenty w sprawach ewakuacji, tj.: instrukcje postępowania, plany ewakuacyjne, wyznaczenie osób odpowiedzialnych za sprawną ewakuację powinny być wprowadzone do stosowania przez wydanie odpowiednich zarządzeń Kierownika obiektu. W zależności od stanu czynników stwarzających zagrożenie należy ogłosić ewakuację częściową lub całkowitą. Niekiedy w uzasadnionych przypadkach możliwe lub nawet wskazane jest odstąpienie w ogóle od ewakuacji. Rodzaje stosowanej ewakuacji lub jej brak określają poniższe zasady:

Odstąpienie od ewakuacji - może być zastosowane tylko w przypadku bardzo małego zdarzenia, gdy praktycznie nie ma możliwości rozwoju i rozprzestrzenienia się zagrożenia oraz jest możliwe jego szybkie zlikwidowanie przy użyciu podręcznego sprzętu gaśniczego lub własnych środków technicznych. W przypadku wystąpienia lekkiego zadymienia lub niewielkiej ilości substancji o potwierdzonej niskiej szkodliwości, które może być szybko usunięte przez wietrzenie lub przy użyciu typowego sprzętu sprząającego. Przy lekkim zadymieniu, odstąpienie od ewakuacji umożliwia specjalnie zatrzymanie pracowników w pomieszczeniach, by nie narażać ich na działanie dymu do czasu jego usunięcia z korytarzy.

Ewakuacja częściowa - stosowana jest tylko w przypadku niedużych zdarzeń. Obejmuje ona pracowników i użytkowników przebywających w strefie bezpośredniego zagrożenia oraz w jej najbliższym otoczeniu. W przypadku częściowej ewakuacji należy mieć pewność o małym rozmiarze zdarzenia, jego powolnym rozwoju oraz o minimalnym ryzyku odcięcia dróg ewakuacyjnych. Jeśli istnieje choćby minimalne ryzyko odcięcia dróg ewakuacyjnych, należy do strefy zagrożenia zaliczyć także pomieszczenia lub części budynku, z których drogi mogą zostać odcięte. Ewakuacją częściową należy objąć też części budynku, w których będą prowadzone działania ratownicze lub tam gdzie będzie stosowany sprzęt służb ratowniczych. Do ewakuacji częściowej zalicza się także przemieszczenie części lub wszystkich osób ze strefy zagrożenia do strefy bezpiecznej (do innej tzw. Strefy pożarowej), przeprowadzane wewnątrz budynku bez ich wyprowadzania na zewnątrz. Decyzję o ewakuacji częściowej należy przekazać dowódcy przybyłych jednostek ratowniczych (Straży Pożarnej, Policji) natychmiast po jego przybyciu i przejęciu dowodzenia.

Ewakuacja całkowita - polega na wyprowadzeniu poza obręb budynku wszystkich pracowników i osób przebywających w obiekcie. Stosowana jest zawsze przy dużych zdarzeniach, przy szybko rozprzestrzeniającym się zagrożeniu, przy wystąpieniu substancji toksycznych, itp. Ewakuację całkowitą należy także zarządzić w przypadku

wystąpienia zagrożenia dla stabilności przynajmniej części konstrukcji budynku. Decyzję o ewakuacji całkowitej należy także podjąć w przypadku niedużych zagrożeń, jeśli nie jesteśmy w stanie pewnie określić czynników rozwoju zagrożenia lub gdy podjęte działania ratowniczo-gaśnicze w ramach własnych środków technicznych nie przynoszą żadnego rezultatu. Kierownik jednostki powinien porozumieć się z właścicielami lub zarządcami obiektów sąsiadujących, celem przeprowadzenia do tego obiektu poszkodowanych w momencie ewakuacji w okresie panowania niesprzyjających warunków atmosferycznych na zewnątrz.

5.2. Drogi ewakuacyjne i ich oznakowanie

Jednym z najważniejszych obowiązków Kierownika jednostki jest zapewnienie sprawnej i bezpiecznej ewakuacji osób i mienia z zarządzanego obiektu w przypadku zaistnienia zagrożenia. Obowiązek ten nałożony jest przez przepisy z zakresu ochrony przeciwpożarowej, natomiast przepisy budowlane określają techniczne warunki budynków i znajdujących się wewnątrz nich dróg ewakuacyjnych, czyli korytarzy, przejść, drzwi, klatek schodowych, itp. Wypełnienie tych obowiązków polega przede wszystkim na:

- zapewnieniu odpowiedniej szerokości drzwi, korytarzy i schodów,
- zapewnieniu odpowiedniej długości dojsć i przejść ewakuacyjnych poprzez odpowiednie wyznaczenie dróg ewakuacyjnych lub zastosowanie odpowiednich urządzeń i rozwiązań budowlanych (drzwi i przegrody przeciwpożarowe, itp.),
- stosowaniu na drogach ewakuacyjnych niepalnych wykładzin podłogowych oraz okładzin ściennych,
- zapewnieniu stałej drożności wszystkich dróg ewakuacyjnych i przejść oraz możliwości szybkiego otwarcenia wszystkich drzwi na drogach ewakuacyjnych,
- zapewnieniu odpowiedniego oświetlenia dróg ewakuacyjnych pozwalającego na ewakuację w warunkach ograniczonej widoczności (lekkie zadymienie, odłączenie normalnego oświetlenia elektrycznego, itp.),
- oznakowanie wszystkich dróg ewakuacyjnych zgodnie z obowiązującymi normami oraz w sposób jednoznacznie określający kierunki ewakuacji,
- oznakowanie w sposób dobrze widoczny wszelkich przeszkód i utrudnień na drogach ewakuacyjnych (filary, występy murów, niskie stropy, pochylnie, progi, itp.),

Drogi ewakuacyjne powinny być odpowiednio oznakowane. Ma to na celu jednoznaczne wskazanie osobom opuszczającym budynek najkrótszej drogi do wyjścia. Oznakowanie to ma również na celu uprzedzenie osób ewakuowanych o ewentualnych przeszkodach lub utrudnieniach na drodze ewakuacyjnej.

Rodzaje oznakowania ewakuacyjnego.

W zależności od pomieszczeń i oświetlenia drogi ewakuacyjne można oznakowywać

1. znakami ewakuacyjnymi fotoluminescencyjnymi - powinny być stosowane tam gdzie, funkcjonuje oświetlenie dzienne i/lub elektryczne podstawowe, oświetlające te znaki w czasie wystarczającym do dostarczenia materiałem fotoluminescencyjnym niezbędnej energii,

2. znakami ewakuacyjnymi podświetlanymi – powinny być stosowane tam, gdzie pomieszczenia lub drogi ewakuacyjne nie są oświetlone światłem dziennym lub sztucznym przez długie okresy i materiały fotoluminescencyjne nie mogą się naładować, a mianowicie:

- a. tam, gdzie drogi ewakuacyjne nie mogą być okresowo oświetlone z powodu braku instalacji elektrycznej,
- b. tam, gdzie drogi ewakuacyjne lub ich części nie są oświetlone przez światło dzienne.

Podstawowa zasada rozmieszczania znaków ewakuacyjnych na drodze ewakuacyjnej. Z każdego miejsca na drodze ewakuacyjnej, w którym może pojawić się wątpliwość, co do kierunku ewakuacji powinien być widoczny znak ewakuacyjny. Przy rozmieszczaniu znaków ewakuacyjnych należy zwrócić uwagę na ich usytuowanie w stosunku do źródeł światła. Należy dążyć do umieszczania znaków ewakuacyjnych możliwie blisko źródeł światła w celu zapewnienia ich dostatecznej luminescencji. Informacyjne i pożarnicze znaki bezpieczeństwa należy stosować w sposób umożliwiający ich natychmiastowe dostrzeżenie. Zaleca się ich stosowanie prostopadle do kierunku ruchu człowieka

Znaki bezpieczeństwa - ewakuacja - przykładowe znaki prezentuje załącznik.

5.3. Organizacja i warunki ewakuacji w kontekście warunków technicznych analizowanych budynków

Warunki ewakuacji polegają w szczególności na:

- zapewnieniu odpowiedniej ilości i szerokości wyjść ewakuacyjnych,
- zachowaniu dopuszczalnych długości dróg ewakuacyjnych,
- zapewnieniu odpowiedniej, bezpiecznej pożarowo obudowy i wydzielenia dróg ewakuacyjnych,
- zapewnieniu urządzeń do usuwania dymów i gazów pożarowych.

Wymagania dla pomieszczeń i przejść w pomieszczeniach.

Z pomieszczenia, w którym mogą przebywać ludzie, należy zapewnić bezpieczne wyjście, prowadzące bezpośrednio lub pośrednio na przestrzeń otwartą, do innej strefy pożarowej bądź na poziome lub pionowe drogi komunikacji ogólnej, zwane "drogami ewakuacyjnymi".

Szerokość wyjścia ewakuacyjnego zgodnie z obowiązującymi przepisami przyjmuje się 0,6 m szerokości wyjścia na 100 osób, lecz nie mniej niż 0,9 m, a w przypadku przejścia służącego do ewakuacji do 3 osób - nie mniej niż 0,8 m

Wymagania dla poziomych dróg ewakuacyjnych

Szerokość poziomych dróg ewakuacyjnych oblicza się przyjmując 0,6 m na 100 osób mogących przebywać na danej kondygnacji budynku. Szerokość ta nie może być mniejsza niż 1,4 m, a wysokość - 2,2 m. Dopuszcza się lokalne obniżenie wysokości do 2,0 m, a szerokości do 1,2 m przy ewakuacji tą drogą nie więcej niż 20 osób.

Długość dojścia ewakuacyjnego liczona od wyjścia z pomieszczeń na drogę ewakuacyjną do wyjścia na zewnątrz budynku przy dwóch lub większej liczbie dojść powinna wynosić:

- dla obiektów /stref pożarowych/ PM, Qd < 500 - 100 m, a przy jednym dojściu 60 m, w tym nie więcej niż 20 m na poziomej drodze ewakuacyjnej.

Za równorzędne wyjściu do innej strefy pożarowej uważa się wyjście do obudowanej klatki schodowej, zamykanej drzwiami o klasie odporności ogniowej co najmniej EI 30, wyposażonej w urządzenia zapobiegające zadymieniu lub służące do usuwania dymu co jest zgodne z § 256 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie.

W budynku przy klatkach schodowych usytuowana jest winda osobowa. Dźwig ten nie posiadają przystosowania dla potrzeb przeciwpożarowych.

Z tego względu windy nie mogą służyć jako komunikacja podczas prowadzenia ewakuacji na wypadek pożaru. Na drzwiach dźwigu umieszczono piktogramy informujące o tym zakazie.

5.4. Zasady ogłaszania ewakuacji w analizowanych budynkach

Do ogłoszenia ewakuacji z budynku uprawniony jest Kierownik jednostki. W przypadku jego nieobecności odpowiedzialność przejmuje osoba, zastępująca Kierownika lub inna osoba uprawniona. Osoba ta, w takim przypadku, staje się jednocześnie do czasu przybycia jednostek Straży Pożarnej Kierownikiem Działania Ratowniczych (KDR). KDR jednoosobowo wydaje decyzję o rozpoczęciu ewakuacji osób i mienia w zakresie odpowiednim do posiadanego rozpoznania, występującego stanu zagrożenia oraz możliwości technicznych w danym momencie. Ewakuację samodzielnie może rozpocząć również każdy pracownik w przypadku zauważenia bezpośredniego zagrożenia dla jego własnego zdrowia i życia lub grupy współpracowników lub innych osób przebywających w obiekcie. O przeprowadzonej ewakuacji i występującym zagrożeniu należy natychmiast powiadomić swoich przełożonych lub osoby odpowiedzialne za sprawy ochrony przeciwpożarowej w obiekcie. W przypadku stwierdzenia dużego zagrożenia osób (np.: zagrożenie toksyczne, wybuch, pożar o dużych rozmiarach, bardzo silne zadymienie, itp.) osoba ta sama może ogłosić ewakuację całkowitą wszystkich pracowników i użytkowników budynku.

Ogłaszając ewakuację należy uwzględnić następujące czynniki:

- wielkość pożaru (innego zagrożenia),
- kierunki i szybkość rozprzestrzeniania się pożaru (zagrożenia),
- występowanie lotnych substancji i gazów szkodliwych lub trujących,
- ilość potencjalnie zagrożonych osób oraz stopień zagrożenia dla ich zdrowia lub życia,
- możliwość odcięcia części lub wszystkich dróg ewakuacyjnych,
- możliwość ograniczenia lub zlikwidowania pożaru (zagrożenia) we własnym zakresie.

Podstawową formą ogłoszenia ewakuacji jest wydanie odpowiednich poleceń głosem, lub przez system nagłośnienia. Tam gdzie to konieczne należy użyć, o ile to jest możliwe, telefonów wewnętrznych. W celu szybkiego i skutecznego słownego ogłoszenia ewakuacji powinno się wcześniej podczas szkoleń z zakresu ochrony ppoż. wyznaczyć określonych pracowników do ewentualnego ogłaszania alarmu. Ich zadaniem jest powiadomienie wszystkich lub wskazanych pracowników o zarządzonej ewakuacji, jej rodzaju i ewentualnie o jej kolejności czy sposobie przeprowadzania. Funkcje wyznaczonych osób należy zgrać ze sposobem prowadzenia i nadzorowaniem ewakuacji.

5.5. Zasady prowadzenia ewakuacji w analizowanych budynkach

Sprawną i bezpieczną ewakuację należy przeprowadzać zawsze w odpowiedniej kolejności i rozłożeniu czasowym, co zapobiega powstawaniu paniki oraz zatorom na drogach ewakuacyjnych. W tym celu należy stosować poniższą kolejność:

- przeprowadzić ewakuację ze strefy bezpośredniego zagrożenia,
- przeprowadzić ewakuację pozostałej części obiektu, na której powstało zagrożenie,
- przeprowadzić ewakuację z pozostałej części obiektu

Prowadząc ewakuację należy stosować poniższe zasady:

- zaczynać należy od pomieszczeń znajdujących się najdalej od wyjść,

- gdy występują tzw. ślepe korytarze, to ewakuację należy rozpocząć od pomieszczeń tam się znajdujących

Podczas ewakuacji wszyscy pracownicy powinni przestrzegać następujących zasad:

- po usłyszeniu alarmu natychmiast przerwać pracę, zajęcia,
- zachować spokój i ciszę, aby były słyszalne polecenia kierownictwa,
- wyłączyć urządzenia elektryczne na stanowisku pracy,
- należy zabrać swoje rzeczy osobiste (szczególnie dokumenty, rzeczy wartościowe),
- zabrać dokumentację pozwalającą sprawdzenie obecności ewakuowanych w docelowym miejscu zbiórki,
- opuszczając swoje miejsce pracy należy wsunąć krzesła szuflady, pozamykać wszystkie drzwiczki, usunąć wszystkie przedmioty z przejść,
- wyłączyć w pomieszczeniu wszystkie urządzenia elektryczne,
- wyjść z pomieszczenia na korytarz i udać się do najbliższego wyjścia ewakuacyjnego zgodnie z kierunkiem wskazanym przez oznakowanie ewakuacyjne (kolor zielony) lub przez osobę nadzorującą ewakuację,
- osoba idąca ostatnia w grupie powinna zamykać za sobą wszystkie przechodzone drzwi,
- podczas ewakuacji należy zachować spokój i ciszę oraz wykonywać wszystkie polecenia osób nadzorujących ewakuację i ratowników,
- wszyscy ewakuowani udają się do wyznaczonego miejsca zbiórki na zewnątrz budynku
- przy silnym zadymieniu dróg ewakuacyjnych należy poruszać się w pozycji pochylonej do przodu lub pełzając, jeżeli wymaga tego sytuacja, starając się trzymać głowę jak najniżej, ze względu na mniejsze zadymienie występujące w dolnych partiach pomieszczeń i korytarzy. Usta i drogi oddechowe należy w miarę możliwości zasłaniać kawałkiem materiału (ubranie, chusteczka) zmoczoną w wodzie – sposób ten ułatwia oddychanie. Podczas ruchu przez mocno zadymione odcinki dróg ewakuacyjnych należy poruszać się wzdłuż ścian, by nie stracić orientacji co do prawidłowego kierunku ruchu,
- po zakończeniu ewakuacji, opiekun danej grupy osób zobowiązany jest do natychmiastowego sprawdzenia obecności, a w przypadku braku jakiejś osoby zgłosić ten fakt KDR i rozpocząć jego poszukiwania pośród innych ewakuowanych grup.
- w razie stwierdzenia, że ktoś został w zagrożonej strefie, należy natychmiast zgłosić ten fakt jednostkom ratowniczym przybyłym na miejsce akcji w celu przeprowadzenia ponownego sprawdzenia pomieszczeń budynku,
- w momencie przybycia jednostek ratowniczych, osoba odpowiedzialna za ewakuację pracowników i mienia z budynku zobowiązana jest do złożenia informacji (meldunku) o przebiegu akcji ewakuacyjnej bezpośrednio kierującemu akcją ratowniczo – gaśniczą. Szczególna rola spoczywa w tym przypadku na osobach nadzorujących poszczególne części obiektu, bezpośrednio odpowiedzialnych za bezpieczeństwo przebywających pod ich nadzorem osób. Po ogłoszeniu ewakuacji powinni oni zadbać, aby opuszczanie pomieszczeń odbywało się w sposób sprawny, zdyscyplinowany i w całkowitej ciszy. Powinni oni zadbać również o to, aby w newralgicznych punktach takich jak drzwi, schody oraz miejsca w których mogą spotykać się nadchodzące z innych kierunków grupy nie powstawały zatory i grożące poważnymi wypadkami przypadki niesubordynacji, oraz natychmiast zdecydowanie reagować na każdy wypadek zachowań mogących wywołać panikę.

Postępowanie w pomieszczeniach zadymionych:

Przebywając lub wchodząc do pomieszczeń zadymionych podczas ewakuacji ludzi i mienia należy pamiętać o niebezpieczeństwie, jakie niosą, gazy pożarowe, dym i należy postępować wg niżej podanych zasad:

- a/ drzwi do pomieszczeń należy uchylić stopniowo będąc przy tym w pozycji pochylonej, a nawet pełzającej; głowę /włosy/ należy zabezpieczyć przez nałożenie hełmu lub owinięcie najlepiej wilgotnym ręcznikiem, lub innym materiałem,
- b/ należy mieć przy sobie koc gaśniczy lub inny podobny materiał dla ochrony osobistej lub ewentualnej ochrony osoby ewakuowanej,
- c/ wskazane jest dokonywanie penetracji zadymionych pomieszczeń w dwie osoby z których jedna zabezpiecza drugą,
- d/ przy dużym zadymieniu po drogach komunikacji ogólnej należy poruszać się w pozycji jak najbardziej przyziemnej, gdyż w dolnej strefie pomieszczeń panuje najmniejsze zadymienie i stężenie gazów pożarowych oraz stosunkowo niska temperatura,
- e/ w celu zachowania orientacji należy poruszać się przy ścianach, barierkach itp. elementach budowlanych,
- f/ chcąc ograniczyć przedostawanie się drażniącego dymu do organizmu stosujemy prowizoryczne zabezpieczenie w postaci np. zmoczonej chusteczki przyłożonej do ust i nosa,
- g/ czas przebywania w strefie zadymienia należy ograniczyć do minimum.

Postępowanie w stosunku do osoby na której zapaliła się odzież:

- a/ wezwaniem ustnym lub siłą, zmuszamy poszkodowanego do upadku, a następnie powodujemy by tarzał się po ziemi lub nakrywamy go kocem gaśniczym, ewentualnie jakąkolwiek tkaniną /koc, narzuta, itp./ i tłumimy płomień,
- b/ po zatrzymaniu poszkodowanego możemy oblać go strumieniem wody i w ten sposób stłumić ogień, jak i ochłodzić powierzchnię ciała /co ogranicza zakres oparzeń/,
- c/ udzielić pierwszej pomocy przewidzianej dla oparzonych, a następnie zapewnić szybkie udzielenie pomocy lekarskiej.

Zadaniem osób nadzorujących ewakuację jest:

- powiadamianie o zarządzanej ewakuacji,
- sterowanie kolejnością ewakuacji i ewentualnie jej kierunkiem i szybkością,
- sprawdzanie wszystkich pomieszczeń, czy nie zostały w nich jakieś osoby,
- pomoc osobom poszkodowanym i o ograniczonych możliwościach ruchowych,
- sprawdzenie drożności odpowiednich dróg wyjść ewakuacyjnych, powiadamianie KDR o utrudnieniach w ewakuacji lub odcięciu osób od dróg ewakuacyjnych.
- należy przy tym pamiętać, iż miejsce zbiórki powinno być dostatecznie odległe od budynku, po to aby uniknąć zagrożenia jakie powoduje pożar, a także, aby nie zakłócać działań ratowniczo-gaśniczych. Na miejscu zbiórki każda grupa pracowników, uczestników zajęć powinna ustawić się oddzielnie co pozwoli na szybkie sprawdzenie stanu osobowego.
- ewakuację mienia zarządza się tylko w szczególnych przypadkach. Dotyczy ona przeważnie mienia o dużej wartości, niezbędnego do prawidłowego funkcjonowania jednostki, rzeczy nie dających się odtworzyć, itp.
- zarządzanie ewakuacji mienia może nastąpić tylko wówczas, gdy z danej strefy ewakuowano już wszystkie osoby, gdy zachowana jest pełna drożność dróg ewakuacyjnych oraz nie istnieje ryzyko ich odcięcia przez pożar lub inne zagrożenie. Ewakuację mienia przeprowadza się również w przypadku, gdy pozostawienie go w miejscu zagrożonym przez pożar może spowodować jego gwałtowny rozwój, albo, gdy usunięcie go z drogi rozprzestrzeniania się pożaru może znacząco ograniczyć jego rozwój.

5.6. Sposoby ogłaszania alarmu

Ogłoszenie alarmu o niebezpieczeństwie odbywa się ustnie oraz w budynku przez sygnalizatory alarmowe systemu sygnalizacji pożaru uruchamiane automatycznie przez automatyczne czujki dymu lub ręcznie przez osobę, która zauważyła pożar poprzez włączenie ręcznego ostrzegacza pożarowego.

Osoba która pierwsza zauważyła pożar lub inne zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi winna niezwłocznie zaalarmować głosem o tym osoby znajdujące się w zagrożonym rejonie. Osoba, która zauważyła zagrożenie powiadamia Państwową Straż Pożarną oraz inne służby ratownicze oraz przystępuje do gaszenia pożaru lub likwidacji miejscowego zagrożenia. Alarmowanie zewnętrznych służb ratowniczych umożliwia sieć telefoniczna.

5.7. Sposoby praktycznego sprawdzania warunków i organizacji ewakuacji ludzi

Zasady praktycznego sprawdzenia warunków ewakuacji.

Praktyczne sprawdzenie warunków ewakuacji ma na celu ocenę przygotowania obiektu do sytuacji rzeczywistego zagrożenia, a także wyrobienie w przebywających w nim osób nawyków reagowania w przypadku zaistnienia realnego zagrożenia. Dlatego ćwiczenie należy przeprowadzać w czasie gdy obiekt normalnie funkcjonuje, a na jego terenie przebywa pełna, wynikająca z codziennej eksploatacji liczba ludzi. Przebieg samej ewakuacji odbywać powinien się zgodnie z ustaleniami zawartymi w przygotowanym wcześniej konspekcie opracowanym na podstawie analizy zagrożeń i scenariusza postępowania na wypadek powstania najbardziej niekorzystnych warunków ewakuacji. Właściwe przygotowanie ćwiczenia wymaga powołania zespołu kilku zaufanych osób, które muszą zostać zobowiązane do zachowania dyskrecji nie tylko daty i godziny, ale również samego faktu planowanego ćwiczenia. Osoby te podczas przeprowadzania ćwiczenia będą pełniły funkcje obserwatorów, dlatego wskazane jest aby w miarę możliwości byli to pracownicy związani na co dzień z obsługą infrastruktury obiektu. Obserwatorom przydzielamy ściśle określone obszary, w których pełnić będą wyznaczoną rolę. Ponadto w skład zespołu oprócz osób reprezentujących kierownictwo powinni wejść: elektryk oraz pracownik (lub pracownicy) odpowiedzialny za sprawy BHP, ppoż. W odróżnieniu od obserwatorów, osobom tym nie należy przydzielać żadnych innych funkcji niż te, które wynikają z ich zakresu czynności.

Pierwszą i nadrzędną zasadą praktycznego sprawdzenia organizacji i warunków ewakuacji jest przeprowadzenie jej w najmniej spodziewanym dla użytkowników momencie. Wskazane jest wcześniejsze przeprowadzenie odpowiedniego szkolenia. Szkolenie to powinno być zakończone przeprowadzeniem 1 lub 2 alarmów o mniej oficjalnym charakterze, które wpoją w stałych użytkowników obiektu podstawowe nawyki i zachowanie się w takich sytuacjach. Praktyczne sprawdzenie organizacji ewakuacji w obiekcie powinno nastąpić po ogłoszeniu przez wyznaczoną osobę donośnym głosem komunikatu o następującej treści: „Uwaga, ćwiczebny alarm pożarowy. Proszę niezwłocznie opuścić budynek najbliższym wyjściem ewakuacyjnym.”. Jeżeli dysponujemy odpowiednimi możliwościami, możemy ćwiczenie wzbogacić w tzw. elementy pozoracji polegające np. na zadymieniu fragmentu budynku. bezpośrednio przed planowanym rozpoczęciem ćwiczenia obserwatorzy powinni udać się do wyznaczonych wcześniej punktów i od momentu ogłoszenia alarmu dokładnie monitorować rozwój wydarzeń. Mogą do tego celu użyć technik audiowizualnych. Nagrania posłużą później do analizy przeprowadzonych ćwiczeń. Obserwatorzy powinni zwrócić uwagę na następujące elementy ćwiczenia:

- czy sygnał o ewakuacji dotarł do wszystkich ludzi przebywających w monitorowanym przez nich obszarze,
- czy wszyscy pracownicy natychmiast przerwali pracę i rozpoczęli ewakuację,
- czy ewakuacja odbywała się zgodnie z wyznaczonymi drogami i kierunkami i czy nie wykorzystywano do niej elementów zabronionych takich jak dźwigi lub nie przeznaczone do tego celu przejścia i wyjścia,
- czy w monitorowanym obszarze zadziałały wszystkie urządzenia techniczne służące do zapewnienia bezpieczeństwa ludzi przebywających w obiekcie takie jak np.: oświetlenie ewakuacyjne, system sygnalizacji pożarowej z sygnalizatorami optyczno - akustycznymi, drzwi pożarowe, itp.

Ponadto obserwatorzy powinni:

- odnotować czas w jakim opuszczono monitorowany przez nich obszar, odnotować wszelkie zauważone nieprawidłowości,
- sporządzić wykaz osób, które nie zastosowały się do polecenia ewakuacji. Osoby, które nie opuściły budynku pomimo ogłoszenia jego ewakuacji, czyniły to w sposób opieszale lub w jakikolwiek sposób tę ewakuację utrudniały lub zakłócały, powinny złożyć wyczerpujące wyjaśnienie o powodach swojego postępowania. W przypadku gdy wyjaśnienia te nie mają żadnej racjonalnej podstawy, w stosunku do takich osób winny być wyciągnięte konsekwencje służbowe. W celu maksymalnego ograniczenia dezorganizacji pracy, ćwiczebny alarm ewakuacyjny można przeprowadzić w kilka minut po rozpoczęciu lub na kilka minut przed zakończeniem pracy obiektu.

Dokumentacja ćwiczeń

Właściciel lub zarządca obiektu powinien udokumentować fakt przeprowadzenia próbnej ewakuacji, aby w każdej chwili móc udowodnić go przed kontrolującym strażakiem Państwowej Straży Pożarnej. Właściwa dokumentacja stanowić też będzie cenny materiał porównawczy przy ocenie podobnych ćwiczeń prowadzonych w przyszłości.

Dokumentacja powinna zawierać:

- datę i godzinę przeprowadzonego ćwiczenia ewakuacyjnego,
- sposób ogłoszenia alarmu ewakuacyjnego,
- liczbę ewakuowanych osób (określoną np. na podstawie list obecności pracowników) wraz ze wskazaniem, jaki ta liczba stanowi stosunek procentowy do pełnej, zakładanej liczby osób przebywających w obiekcie,
- czas ewakuacji poszczególnych kondygnacji (lub innych obszarów bądź stref, na które podzielony jest obiekt),
- czas ewakuacji całego budynku mierzony od momentu ogłoszenia alarmu do chwili opuszczenia budynku przez główne strumienie ludzi,
- całkowity czas ewakuacji całego obiektu mierzony od momentu ogłoszenia alarmu do chwili opuszczenia go przez wszystkich użytkowników (z wyjątkiem pracowników ochrony i osób prowadzących ćwiczenie),
- wnioski podsumowujące ćwiczenie, obejmujące między innymi:
 - ocenę drożności i równomierności rozłożenia natężenia strumieni ludzi na głównych drogach ewakuacyjnych (końcowe odcinki korytarzy, klatki schodowe, wyjścia),
 - zasięg słyszalności środków technicznych użytych do ogłaszania alarmu,
 - ocenę skuteczności ogłaszanego alarmu, określającą odsetek osób, do których nie dotarła informacja o alarmie wraz podaniem przyczyn tego faktu,
 - ocenę stanu zadziałania wszystkich związanych z ćwiczeniem urządzeń technicznych,
 - wszystkie zauważone nieprawidłowości, jeżeli takie wystąpiły (np. chęć lub fakt korzystania przez ewakuujących się z dźwigów osobowych (wind), przemieszczanie się ludzi w kierunkach innych niż wskazywało umieszczone oznakowanie ewakuacyjne,

zatory w drzwiach, przewężeniach korytarzy innych newralgicznych punktach, pozostawianie w opuszczanych pomieszczeniach otwartych lub niedomkniętych drzwi, itp.),

- zamierzenia, które należy przedsięwziąć, aby wyeliminować stwierdzone nieprawidłowości, a tym samym poprawić warunki ewakuacji ludzi z budynku.

6. ZAPOZNANIE PRACOWNIKÓW ANALIZOWANYCH OBIEKTÓW Z PRZEPISAMI PRZECIWPOŻAROWYMI ORAZ TREŚCIĄ PRZEDMIOTOWEJ INSTRUKCJI

Za zorganizowanie i przeprowadzenie szkoleń odpowiedzialny jest Kierownik jednostki w porozumieniu z pracownikiem prowadzącym sprawy BHP i kadrowe. Szkolenie przeciwpożarowe ma na celu zapoznanie pracowników z zagrożeniami występującymi w obiekcie, a także:

- zapoznanie pracowników ze sposobami eliminowania zagrożeń pożarowych i innych miejscowych, a także zapoznanie ich z obowiązującymi przepisami ppoż.,
- wskazanie pracownikom sposobu postępowania na wypadek pożaru lub innego miejscowego zagrożenia w tym ich zadań podczas ewakuacji,
- nauczenie pracowników posługiwania się sprzętem gaśniczym, ratowniczym i urządzeniami gaśniczymi oraz z zasadami ich użycia,
- zapoznanie pracowników z zadaniami i obowiązkami w zakresie ochrony ppoż. w zależności od zajmowanego stanowiska.

Wszyscy pracownicy są objęci następującymi rodzajami szkolenia:

Szkolenie Wstępne. Szkoleniu temu podlegają wszyscy pracownicy przed dopuszczeniem do pracy. Szkolenie to powinno być przeprowadzone przez osobę uprawnioną. Szkolenie wstępne powinno być udokumentowane.

Instruktaż na stanowisku pracy. Temu rodzajowi szkolenia podlegają wszyscy nowi pracownicy lub pracownicy zmieniający stanowisko pracy. W czasie szkolenia, pracownicy są zapoznawani z zagrożeniami pożarowymi na stanowisku pracy, warunkami bezpieczeństwa, instrukcjami technologiczno-ruchowymi, instrukcjami ppoż. obowiązującymi na stanowisku pracy. Przeprowadzenie instruktażu na stanowisku pracy jest również dokumentowane.

Zapoznanie pracowników z postanowieniami Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego można przeprowadzić indywidualnie poprzez przedstawienie im dokumentu i polecenie indywidualnego zapoznania się z jego treścią lub poprzez zorganizowanie odpowiedniego szkolenia w tym zakresie na terenie obiektu połączonego z prezentacją sprzętu gaśniczego oraz innych urządzeń przeciwpożarowych znajdujących się na terenie obiektu a także zapoznanie się z drogami ewakuacyjnymi oraz sposobami bezpiecznej ewakuacji.

7. OBOWIĄZKI POSZCZEGÓLNYCH PRACOWNIKÓW W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWOŻAROWEJ

1. Nadzór nad ochroną przeciwpożarową w obiekcie sprawuje bezpośrednio Kierownik jednostki.
2. Sprawy ochrony przeciwpożarowej w budynku prowadzi osoba upoważniona przez spółkę.

7.1. Obowiązki pracowników

Zadania szczegółowe pracowników stosownie do schematu organizacyjnego i zajmowanego stanowiska określono w dalszej części instrukcji.

7.2. Obowiązki Kierownika jednostki.

Kierownik w zakresie ochrony przeciwpożarowej odpowiedzialny jest za:

- zapewnienie ustanowienia obowiązków, pracowników w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- zapewnienie środków na realizację zadań z zakresu ochrony przeciwpożarowej,
- organizację ochrony przeciwpożarowej w obiekcie,
- zapewnienie przestrzegania przeciwpożarowych wymagań budowlanych, instalacyjnych i technologicznych w obiekcie,
- zapewnienie wyposażenia obiektu i terenu w sprzęt pożarniczy i ratowniczy oraz środki gaśnicze,
- zapewnienie osobom przebywającym w obiekcie lub na terenie bezpieczeństwa i możliwości ewakuacji,
- przygotowanie obiektu do prowadzenia akcji ratowniczo-gaśniczej,
- ustalenie sposobu postępowania na wypadek pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
- prawidłową realizację planów dostosowania obiektu do wymagań ochrony przeciwpożarowej,
- rozpatrywanie i wdrażanie wniosków zmierzających do poprawy stanu bezpieczeństwa pożarowego w obiekcie,
- nadzorowanie przestrzegania przez osoby zatrudnione w obiekcie przepisów przeciwpożarowych poprzez wprowadzenie odpowiedniego systemu kontroli,
- analizowanie stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego obiektu,
- zapewnienie realizacji zaleceń pokontrolnych wydanych przez właściwy organ.

7.3. Obowiązki osób odpowiedzialnych za sprawy ochrony przeciwpożarowej

W zakresie administrowania użytkowanymi pomieszczeniami:

- znajomości i stosowania obowiązujących przepisów przeciwpożarowych, a w szczególności dotyczących prawidłowego utrzymania i eksploatacji obiektu, i istniejących w obiekcie instalacji, jak również kontrolowania przestrzegania tych przepisów,
- sprawowania nadzoru nad prawidłowym rozmieszczaniem, stanem technicznym oraz terminową konserwacją sprzętu i urządzeń przeciwpożarowych odpowiednim oznakowaniem i utrzymaniem dróg ewakuacyjnych i pożarowych,
- zgłaszania przełożonym wniosków w zakresie zabezpieczenia przeciwpożarowego pomieszczeń, urządzeń i instalacji w budynkach,
- rozpatrywania wniosków dotyczących poprawy stanu bezpieczeństwa pożarowego w budynkach, wpływających od pracowników, i przedstawienie ich do realizacji,

- wnioskowanie o zastosowanie sankcji służbowych w stosunku do pracowników winnych nieprzestrzegania przepisów i wymogów przeciwpożarowych,

W zakresie prowadzenia spraw ochrony przeciwpożarowej zobowiązani są do:

- nadzoru nad właściwą i terminową konserwacją sprzętu pożarniczego,
- kontrolowania przestrzegania przez pracowników obowiązujących przepisów przeciwpożarowych oraz prowadzenia działalności informacyjnej i ostrzegawczej w tym zakresie,
- uczestniczenia w kontrolach stanu zabezpieczenia ppoż., prowadzonych przez jednostkę nadrzędną lub osobę upoważnioną,
- wyposażania budynku w sprzęt gaśniczy i ratowniczy,
- wyposażania budynku w pożarnicze tablice informacyjne i znaki ewakuacyjne,
- organizowania okresowych szkoleń obejmujących zagadnienia z zakresu ochrony przeciwpożarowej,
- zapewnienia opiniowania pod względem zgodności z wymaganiami ochrony ppoż. projektów,
- modernizacji pomieszczeń i procesów technologicznych,
- współpracy z Komendą Miejską Państwowej Straży Pożarnej,
- nadzoru nad realizacją zaleceń pokontrolnych,
- prowadzenia dokumentacji związanej z ochroną ppoż., zawierającej m.in. protokoły kontroli i meldunki o realizacji zaleceń pokontrolnych, wykazy sprzętu pożarniczego i plan jego rozmieszczenia, plany dostosowania obiektów do wymagań ochrony ppoż.

W zakresie nadzorowania nowych inwestycji zobowiązany jest do zapewnienia:

- uzgadniania pod względem ochrony przeciwpożarowej założeń techniczno-ekonomicznych inwestycji budowlanych,
- uzgadniania pod względem ochrony przeciwpożarowej projektów branżowych,
- uzgadniania pod względem ochrony przeciwpożarowej wszelkich zmian w założeniach techniczno-ekonomicznych i w projektach,
- zapoznania wykonawców z postanowieniami niniejszej instrukcji,
- realizacji zaleceń z zakresu ochrony przeciwpożarowej wpisanych do dziennika budowy,
- uzyskania wszystkich wymaganych przy odbiorze przez Komendę Miejską Państwowej Straży Pożarnej protokołów pomiarów i sprawdzeń,
- przygotowania dokumentacji wymaganej przy odbiorze.

7.4. Obowiązki wszystkich pracowników

Przestrzeganie przepisów i zasad bezpieczeństwa pożarowego jest podstawowym obowiązkiem każdego pracownika. Pomieszczenia powinny być użytkowane i utrzymywane zgodnie z założeniami projektowymi oraz w stanie gwarantującym bezpieczeństwo pożarowe. W szczególności każdy pracownik jest obowiązany:

- znać i przestrzegać przepisy, i zasady bezpieczeństwa pożarowego,
- brać udział w szkoleniu i instruktażu z tego zakresu,
- znać procedury postępowania na wypadek powstania pożaru, sposobów alarmowania i przeprowadzania ewakuacji,
- wykonywać pracę w sposób zgodny z przepisami i zasadami bezpieczeństwa pożarowego oraz przestrzegać wydawanych w tym zakresie zarządzeń i wskazówek przełożonych,
- dbać o bezpieczeństwo pożarowe oraz o należyty stan urządzeń, narzędzi, sprzętu, jak również o porządek i ład w miejscu pracy,
- niezwłocznie usuwać stwierdzone usterki mogące spowodować powstanie lub rozprzestrzenianie się pożaru oraz zgłaszać o tym właściwemu przełożonemu,

- dopilnować, aby osoby postronne przebywające na terenie miejsca pracy stosowały się do przepisów przeciwpożarowych,
- dokładnie sprawdzić po zakończeniu pracy stanowisko pracy, usunąć wszelkiego rodzaju odpadki i śmieci, wyłączyć dopływ energii elektrycznej do wszystkich odbiorników nie przystosowanych do pracy ciągłej,
- przestrzegać zakazu używania otwartego ognia i palenia tytoniu w miejscach zabronionych,
- znać sposób alarmowania Państwowej Straży Pożarnej, użycia podręcznego sprzętu gaśniczego oraz gaszenia pożaru w zarodku,
- znać rozmieszczenie wyjść ewakuacyjnych z budynku,
- nie zastawiać dróg i wyjść ewakuacyjnych, dostępu do podręcznego sprzętu gaśniczego oraz urządzeń przeciwpożarowych,
- nie blokować drzwi przeciwpożarowych,

Zabronione jest przy użytkowaniu instalacji i urządzeń elektrycznych dokonywanie czynności, które mogą stwarzać zagrożenie pożarowe, a w szczególności:

- obsługiwanie urządzeń niezgodnie z instrukcją eksploatacyjną,
- korzystanie z uszkodzonych instalacji i urządzeń elektrycznych,
- włączanie do jednego gniazdka zbyt dużej ilości odbiorników energii elektrycznej,
- wyjmowanie wtyczek z gniazd ściennych pociągając za przewód,
- zakładanie prowizorycznych instalacji oraz urządzeń elektrycznych,
- niewłaściwe ułożenie kabli elektrycznych zasilających przenośne odbiorniki energii elektrycznej (np. ułożenie przewodów w przejściach komunikacyjnych i chodzenie po nich),
- używanie w pomieszczeniach biurowych grzałek, kuchenek, piecyków elektrycznych oraz żelazek,
- zastawianie dojść do tablic rozdzielczych oraz wyłączników prądu,
- umieszczanie materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5 m od punktów świetlnych,
- stosowanie na osłony punktów świetlnych materiałów łatwo zapalnych lub trudno zapalnych w odległości mniejszej niż 5 cm,
- samowolne naprawianie lub przerabianie uszkodzonych instalacji elektrycznych.

Każdy pracownik zobowiązany jest do uporządkowania swojego stanowiska pracy po jej skończeniu, a w szczególności:

- schowania dokumentacji (pracownicy biurowi) i innych przedmiotów pracy do szaf i biurek a odpadów do pojemników na śmieci,
- wyłączenia spod napięcia wszystkich odbiorników energii elektrycznej,
- wyłączenia światła.

7.5. Obowiązki osób prowadzących sprawy kadrowe

Osoba prowadząca sprawy kadrowe zobowiązana jest do:

- przechowywania w aktach osobowych oświadczeń pracowników o przejściu szkoleń, oraz kopii świadectw ukończenia szkolenia wstępnego w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

7.6. Obowiązki pracowników ochrony mienia (zewnętrznej)

Do podstawowych obowiązków pracowników ochrony mienia w zakresie ochrony przeciwpożarowej należy:

- znajomość i przestrzeganie przepisów, zasad bezpieczeństwa pożarowego,

- udział w szkoleniach i instruktażach z zakresu ochrony przeciwpożarowej, obsługi instalacji i urządzeń przeciwpożarowych,
- znajomość procedur postępowania na wypadek powstania pożaru, sposobów alarmowania i przeprowadzania ewakuacji,
- znajomość przeznaczenia nadzorowanych pomieszczeń, ich zawartości, ewentualnych przyczyn mogących spowodować wybuch pożaru,
- znajomość usytuowania przeciwpożarowego wyłącznika prądu,
- znajomość rozmieszczenia hydrantów zewnętrznych na posesji oraz w sąsiedztwie i umiejętność określania ich położenia w porze nocnej,
- znajomość numerów alarmowych do Państwowej Straży Pożarnej, Policji i Pogotowia Ratunkowego oraz osób powiadamianych w przypadku powstania pożaru,
- znajomość użycia podręcznego sprzętu gaśniczego, jego rozmieszczenia w budynku,
- znajomość usytuowania wyjść ewakuacyjnych z budynku i możliwości ich otwarcia,
- zgłaszanie przełożonym zauważonych usterek,
- udział w ewakuacji ludzi i mienia,
- udzielanie niezbędnej pomocy i informacji jednostkom biorącym udział w akcji gaśniczej,
- przestrzeganie zakazu palenia tytoniu i używania otwartego ognia w miejscach nie dozwolonych,
- w porze nocnej zorganizowanie akcji ratowniczo-gaśniczej na wypadek powstania pożaru, przyjmując następujący tok postępowania:
 - - zaalarmowanie Państwowej Straży Pożarnej,
 - - przystąpienie do gaszenia pożaru przy pomocy sprzętu podręcznego,
 - - zaalarmowanie zarządcy i/lub użytkownika budynku,
 - - zabezpieczenia obiektu przed kradzieżą w czasie i po akcji gaśniczej prowadzonej przez jednostki PSP.

W czasie dokonywania obchodów zwracać uwagę na wszelkie zjawiska mające znamiona pożaru oraz:

- czy wszystkie niebezpieczne instalacje i urządzenia elektryczne i mechaniczne zostały wyłączone i odpowiednio zabezpieczone,
- czy nie pozostawiono w budynku otwartego ognia (niedopałków papierosów, włączonych piecyków, grzejników elektrycznych),
- czy właściwie zabezpieczono obiekt przed wejściem niepowołanych osób na jego teren,
- zgłaszać przełożonemu wszelkie zauważone nieprawidłowości w zabezpieczeniu przeciwpożarowym budynku, w szczególności kradzież lub zniszczenie podręcznego sprzętu gaśniczego.

7.7. Obowiązki osób sprzątających - w tym z firm zewnętrznych

Sprzątający powinni:

- usuwać po zakończeniu pracy wszystkie odpadki z przeznaczonych na nie pojemników (koszy na śmieci) rozmieszczonych na terenie budynku i wyrzucać je do zasobników na zewnątrz budynku),
- zwracać uwagę na pozostawione w pomieszczeniach bez dozoru, nie wyłączone po zakończeniu pracy odbiorniki energii elektrycznej, szczególnie w pomieszczeniach szatni, pokoju socjalnym itp.,
- nie stosować do usuwania plam benzyny i rozpuszczalników,
- dokonywać przeglądu pomieszczeń po zakończeniu pracy (wyłączenie odbiorników energii elektrycznej, zamknięcie okien, sprawdzenie, czy nie został zaprószony ogień),
- składować sprzęt do sprzątania w określonych miejscach i w należyтым stanie, po zakończonej pracy zamknąć pomieszczenia i pozostawić klucze ustalonym miejscu,

- znać instrukcje alarmowe i zasady postępowania w wypadku pożaru,
- zgłaszać przełożonemu wszelkie zauważone nieprawidłowości w zabezpieczeniu przeciwpożarowym budynku, w szczególności kradzież lub zniszczenie podręcznego sprzętu gaśniczego.

7.8. Obowiązki osób realizujących prace z zakresu technicznego.

W zakresie ochrony przeciwpożarowej w/w poza wykonywaniem innych obowiązków są zobowiązani:

- zwracać uwagę na przestrzeganie zasad bezpieczeństwa ppoż. przez osoby przebywające w budynku,
- do natychmiastowego zgłaszania przełożonym o wszelkich zauważonych brakach i usterkach w zabezpieczeniu przeciwpożarowym,
- w razie zauważenia pożaru na terenie budynku przystąpić do natychmiastowego alarmowania,
- oraz (w miarę możliwości) do gaszenia pożaru przy użyciu gaśnic,
- brać udział w ewakuacji osób przebywających w budynku,
- brać czynny udział w działaniach związanych z akcją ratowniczo-gaśniczą stosownie
- do nadzoru nad instalacjami: elektryczną, wentylacyjną, itp. (egzekwowania sprawności technicznej, terminów przeglądów itp.),

Oświadczenie

Oświadczam, że zostałem(am) zapoznany(a) z Instrukcją Bezpieczeństwa Pożarowego obowiązującą na terenie budynku, którą zobowiązuje się przestrzegać.

LP	IMIĘ I NAZWISKO	DATA	PODPIS

Z E Z W O L E N I E na prowadzenie prac pożarowo niebezpiecznych

1. Miejsce pracy
(*pomieszczenie, kondygnacja, stanowisko, instalacja*)
2. Rodzaj pracy
3. Czas pracy, dnia, od godz. do godz.
4. Wykonawca prac niebezpiecznych pożarowo (nazwa firmy)
.....
5. Zagrożenie pożarowo - wybuchowe w miejscu pracy
.....
6. Sposób zabezpieczenia przed możliwością zainicjowania pożaru /wybuchu/
.....
7. Środki zabezpieczenia:
 - a) przeciwpożarowe
.....
 - b) BHP
 - c) łączność z Państwową Strażą Pożarną poprzez:
8. Sposób wykonania pracy
9. Odpowiedzialni za:
 - a) Przygotowanie miejsca pracy, środków zabezpieczających i zabezpieczenie toku prac pożarowo niebezpiecznych.
Nazwisko..... wykonano..... podpis.....
 - b) Wyłączenie spod napięcia, , odcięcie gazu:
Nazwisko..... wykonano..... podpis.....
 - c) Dokonanie analizy stężenia par cieczy, gazów, pyłów* niebezpiecznych - stężenia nie* występują
Nazwisko..... wykonano..... podpis.....
10. Zezwalam na rozpoczęcie prac (zezwolenie może nastąpić po złożeniu podpisów przez osoby wymienione w pkt. 8).
podpis Przewodniczącego
11. Stanowisko pracy i jego otoczenie sprawdzono i nie stwierdzono zaniedbań i okoliczności mogących zainicjować pożar.

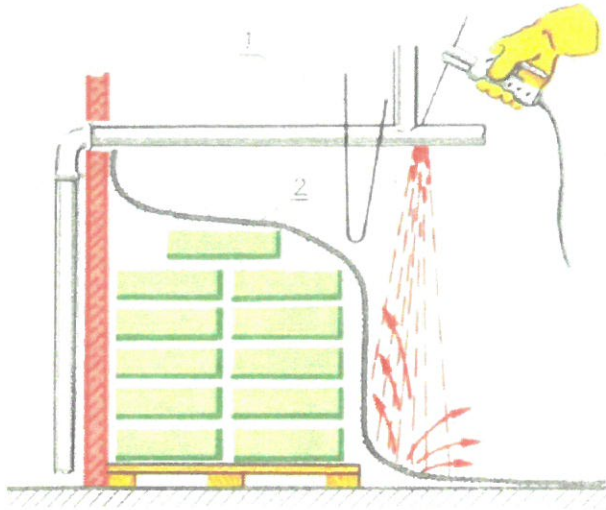
Przewodniczący:
podpis.....

Kierujący pracami pożarowo niebezpiecznymi:
podpis.....

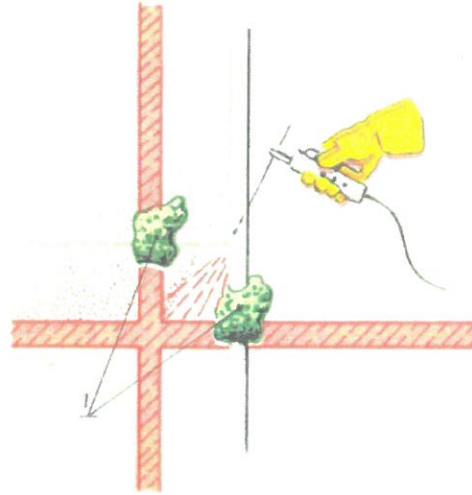
* - *niepotrzebne skreślić.*

Przykłady zabezpieczenia prac pożarowo niebezpiecznych

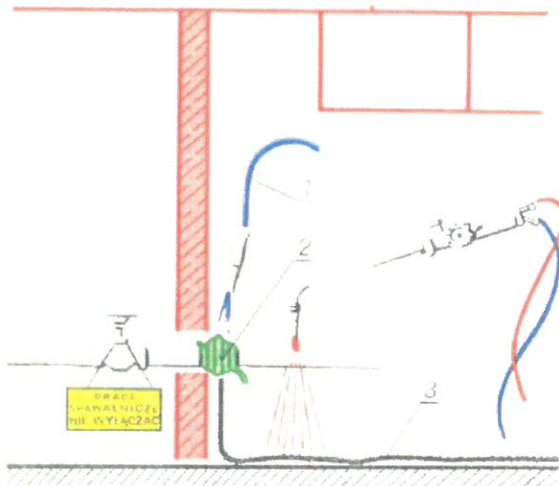
PRZYKŁADY ZABEZPIECZENIA PRAC POŻAROWO NIEBEZPIECZNYCH

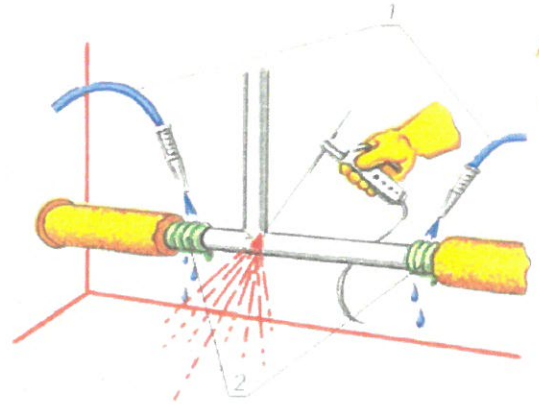
Rys.1. Materiały palne, których nie można odsunąć poza zasięg rozprysków spawalniczych osłaniany w sposób gwarantujący bezpieczeństwo: 1-ekran z blachy, 2-koc z włókna szklanego.

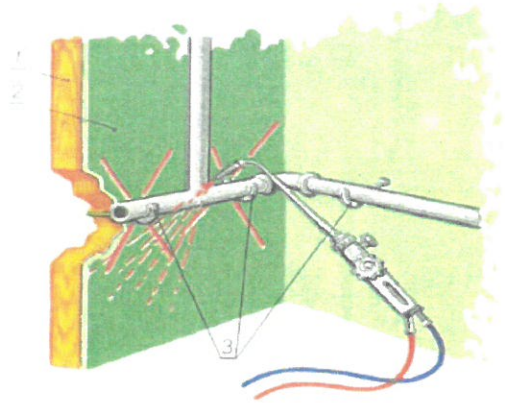
Rys.3. Wszelkie otwory i szczeliny prowadzące do sąsiednich pomieszczeń pozostające w zasięgu rozprysków spawalniczych powinny być uszczelnione materiałem niepalnym (1).

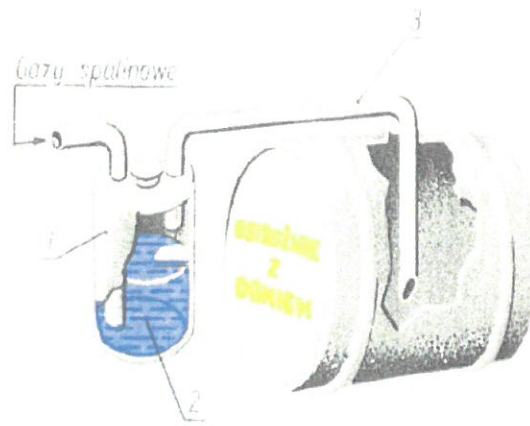
Rys.2. Spawane przewody, części maszyn i urządzeń oraz elementy konstrukcji budowlanych stykające się z materiałami palnymi lub przebiegające w pobliżu nich należy skutecznie chłodzić: 1-przewód doprowadzających wodę, 2-zwoje sznura z materiału niepalnego, 3-koc włókna szklanego.

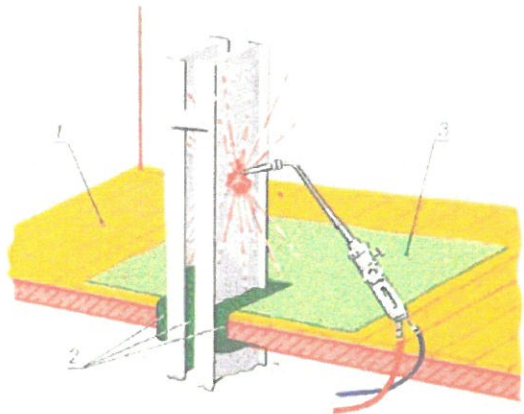
Rys.4. Z izolowanych rurociągów, na których prowadzi się prace spawalnicze, należy usunąć izolację cieplną na odcinku gwarantującym bezpieczeństwo, a w razie potrzeby chłodzić skutecznie: 1-przewody doprowadzające wodę, 2-zwoje sznura z materiału niepalnego.

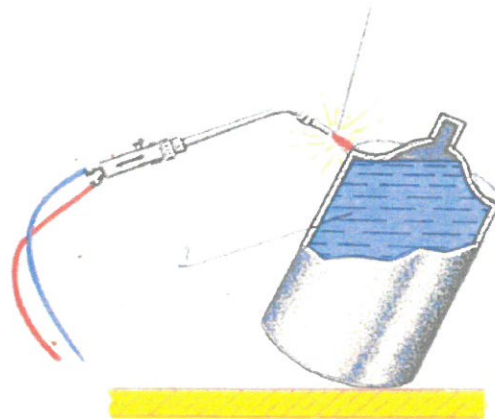
Rys.5. Elementy instalacji rozgrzewające się przy spawaniu od płomienia lub na skutek przewodnictwa ciepłego, stykające się z materiałami palnymi należy zdemontować lub skutecznie chłodzić: 1-palna ścianka, 2-niepalna wykładzina, 3-haki podtrzymujące instalację.

Rys.7. Cięte lub spawane pojemniki mogące zawierać gazy lub pary palnych cieczy należy przed przystąpieniem do prac wypełnić gazem obojętnym np. gazami spalinowymi poprzez urządzenie do wyłapywania iskier: 1-urządzenie do wyłapywania iskier, 2-woda, 3-przewód.

Rys.6. Sposób prawidłowego zabezpieczenia spawania metalowego elementu konstrukcji przechodzącego przez drewniany strop: 1-drewniany strop, 2-szczeliwo z materiału niepalnego, 3-koc z włókna szklanego.

Rys.8. Niewielkie pojemniki mogące zawierać palne gazy lub pary cieczy palnych zabezpieczamy skutecznie przed zapaleniem lub wybuchem napełniając je wodą (1).

INSTRUKCJA ALARMOWANIA STRAŻY POŻARNEJ

- I. W przypadku powstania pożaru należy zachować spokój, nie wywoływać paniki i natychmiast zaalarmować okrzykiem "PALI SIĘ, POŻAR" innych pracowników, uruchomić najbliższy ręczny ostrzegacz pożarowy i telefonicznie zawiadomić Straż Pożarną (Jednostkę Ratowniczo Gaśniczą)
1. Każdy, kto zauważył pożar lub uzyskał informacje o pożarze obowiązany jest zachować spokój i nie dopuszczając do paniki natychmiast zaalarmować:
 - Osoby znajdujące się w sąsiedztwie pożaru, narażone na jego skutki.
 - Państwową Straż Pożarną tel. 998 lub 112
2. Po uzyskaniu połączenia ze strażą pożarną należy wyraźnie podać:
 - gdzie się pali - dokładny adres obiektu.
 - co się pali - np. magazynek gospodarczy, pokój biurowy, w itp.,
 - czy istnieje zagrożenie życia ludzi, czy w rejonie pożaru lub bezpośrednim sąsiedztwie znajdują się materiały łatwo zapalne lub wybuchowe itp.,
 - numer telefonu, z którego się mówi oraz swoje imię i nazwisko.

UWAGA: po potwierdzeniu przyjęcia meldunku przez dyżurnego telefonistę odłożyć słuchawkę i odczekać przy telefonie na ewentualne sprawdzenie, czy meldunek o pożarze nie jest fałszywy

3. W razie potrzeby (wypadek lub awaria) zaalarmować:
 - Pogotowie Ratunkowe - tel. 999
 - Policję - tel. 997
 - Pogotowie gazowe - tel. 992□
 - Pogotowie energetyczne - tel. 991

II. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU POŻARU

1. Równocześnie z alarmowaniem należy natychmiast przystąpić do gaszenia ognia przy pomocy znajdującego się w pobliżu sprzętu pożarniczego i nieść pomoc zagrożonym osobom.
2. Do czasu przybycia Straży Pożarnej akcją kieruje Kierownik jednostki lub wyznaczona przez niego osoba.
3. Z chwilą przybycia Straży Pożarnej należy podporządkować się poleceniom dowódcy przybyłej jednostki i udzielić mu niezbędnych informacji.
4. Każda osoba przystępująca do akcji powinna pamiętać, że:
 - w pierwszej kolejności należy ratować ludzi,
 - należy wyłączyć dopływ prądu do pomieszczeń objętych pożarem,
 - nie wolno otwierać bez koniecznej potrzeby - drzwi, okien i innych otworów w budynkach objętych pożarem,
 - nie wolno gasić wodą instalacji i urządzeń elektrycznych pod napięciem oraz cieczy palnych i substancji chemicznych reagujących z wodą (karbid, sól)
 - należy usuwać z zasięgu ognia materiały palne, a w szczególności butle z gazami, naczynia z cieczami palnymi, cenne maszyny, ważne dokumenty,
 - umiejętne zastosowanie środków gaśniczych umożliwia szybkie gaszenie pożaru.

III. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Instrukcja obowiązuje wszystkie osoby znajdujące się w na terenie obiektu.

2. Osoby nie stosujące się do postanowień niniejszej instrukcji będą pociągnięte do odpowiedzialności w myśl ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej tj. Dz.U. z 2020 r. poz. 961,

3. Postanowienia zawarte w niniejszej instrukcji nie naruszają przepisów szczegółowych dotyczących ochrony ppoż. oraz innych przepisów i aktów normatywnych.

4. W sprawach nieujętych w niniejszej Instrukcji obowiązują aktualne przepisy przeciwpożarowe oraz Polskie Normy dotyczące ochrony przeciwpożarowej

5. W przypadku opracowania przez najemcę (użytkownika) powierzchni (części obiektu) własnej instrukcji bezpieczeństwa pożarowego jej ustalenia nie mogą być sprzeczne z ustaleniami niniejszej instrukcji

TELEFONICZNA INFORMACJA O ŁADUNKU

1. Jeśli jest to możliwe postaraj się aby rozmowie przysłuchiwała się jeszcze jedna osoba.

2. Podtrzymaj rozmowę tak długo jak to tylko możliwe.

Godzina odebrania telefonu

Data

3. Dokładne słowa dzwoniącego

.....

4. Czy rozmowa była prowadzona z:

telefonu stacjonarnego

telefonu komórkowego

5. Pytania, które należy zadać: -

O której godzinie nastąpi wybuch?

- Gdzie znajduje się bomba?

- Dlaczego została podłożona?

- Jaki jest to rodzaj bomby?

- Identyfikacja głosu.

Płeć

Akcent

inne cechy charakterystyczne, sposób wymowy, szybkość mówienia, etc.

.....

.....

6. Głosy z tła

Muzyka

Głosy

Pociąg

Autobus

maszyny/urządzenia

restauracja

ulica

inne

7. Godzina o której rozmówca odłożył słuchawkę

.....

8. Uwagi i wrażenia osoby, która odebrała telefon:

.....

.....

Imię Nazwisko

Podpis

Stanowisko

INSTRUKCJA POSTĘPOWANIA PRACOWNIKÓW I OCHRONY PRZY OTRZYMANIU PODEJRZANEJ PRZESYŁKI

W przypadku otrzymania jakiegokolwiek przesyłki niewiadomego pochodzenia lub budzącej podejrzenia z powodu posiadania niżej wymienionych cech charakterystycznych, należy postępować zgodnie z przedstawioną procedurą.

Cechy charakterystyczne podejrzanej przesyłki:

- brak nadawcy;
- waga, nie adekwatna do opakowania
- dokonana opłata za jej dostarczenie jest za wysoka/ za niska;
- nadmiernie zabezpieczona poprzez oklejenie taśmą, sznurkiem, na kopercie są nienaturalne zabrudzenia (odbarwienia, plamy oleju);
- błędnie zaadresowana, bez imienia, nazwiska, nazwy firmy, niedbałe adresowanie ręczne, błędy w pisowni, niezwykła koperta;
- opatrzona dodatkowymi zastrzeżeniami, dopiskami
- wyczuwana przez kopertę zawartość (druty, folie, proszek);

Postępowanie w przypadku, gdy podejrzana przesyłka nie została otwarta:

1. Spokojnie ją odłożyć bez potrząsania i wysypywania zawartości;
2. Włożyć do koperty, worka plastikowego lub innego pojemnika;
3. Jeżeli nie ma żadnego pojemnika, przykryć ją i nie dotykać;
4. Opuścić pomieszczenie, w którym znajduje się podejrzana przesyłka i zabezpieczyć je przed dostępem osób postronnych;
5. Zawiadomić przełożonego i Administratora obiektu, Policję tel.997 lub Państwową Straż Pożarną tel. 998 i ochronę budynku

Postępowanie w przypadku, gdy podejrzana przesyłka została otwarta i zawiera jakąkolwiek, budzącą wątpliwość zawartość w formie stałej (pyłu, proszku, galarety, piany itp.) lub płynnej:

1. Możliwie nie naruszać zawartości: nie rozsypywać nie przenosić, nie dotykać nie wachać, nie powodować ruchu powietrza w pomieszczeniu (wyłączyć systemy wentylacji i klimatyzacji, zamknąć okna);
2. Całą zawartość przesyłki umieścić w worku, pojemniku zamknąć go i zakleić taśmą lub plastrem;
3. Dokładnie umyć ręce;
4. Zaklejony worek umieścić w drugim worku, pojemniku, zamknąć go i zakleić;
5. Ponownie dokładnie umyć ręce;
6. W przypadku braku odpowiednich opakowań unikać poruszania i przemieszczania przesyłki;
7. Zawiadomić przełożonego, Administratora obiektu, Policję, Państwową Straż Pożarną i ochronę;
8. Sporządzić listę osób, które miały kontakt z podejrzaną przesyłką.

Postępowanie w przypadku rozsypania podejrzanego proszku lub rozlania podejrzanego substancji:

1. Nie czyścić zanieczyszczonych powierzchni, przykryć czymkolwiek dla zapobieżenia wytwarzania się aerozolu;
2. Zawiadomić przełożonego, Administratora obiektu, Policję lub Straż Pożarną, ochronę;
3. Zdjąć zabrudzone ubranie i umieścić je w plastikowym worku;
4. Umyć całe ciało pod prysznicem;
5. Sporządzić listę osób, które miały kontakt z podejrzaną przesyłką.

Uwaga: Po przybyciu służb specjalistycznych należy bezwzględnie stosować się do ich zaleceń.

Osoby, które miały kontakt z podejrzaną przesyłką, proszkiem lub innego rodzaju substancją powinny być skierowane na Izbę Przyjęć Szpitala

WYBRANE ZNAKI BEZPIECZEŃSTWA – OCHRONA PRZECIWOŻAROWA

Nr	Znak	Znaczenie (nazwa) znaku	Zastosowanie
<i>PN-92/N-01256-02 Znaki bezpieczeństwa – ochrona przeciwpożarowa</i>			
1.		Hydrant wewnętrzny	Znak ten stosowany jest na drzwiach szafki hydrantowej
2.		Gaśnica	Znak służy do oznakowania miejsc umieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego.
3.		Zestaw sprzętu pożarniczego	Znak ten stosowany jest dla uniknięcia podawania zestawu indywidualnych znaków określających sprzęt pożarniczy.
4.		Uruchamianie ręczne	Stosowany do wskazywania przycisku pożarowego lub ręcznego sterowania urządzeń gaśniczych (np. stałego urządzenia gaśniczego)
5.		Telefon do użycia w stanie zagrożenia	Znak wskazujący usytuowanie dostępnego telefonu przeznaczonego dla ostrzeżenia w przypadku zagrożenia pożarowego.
6.		Alarmowy sygnalizator akustyczny	Może on występować samodzielnie lub razem ze znakiem nr 4. Jeśli przycisk pożarowy uruchamia alarm dźwiękowy odbierany bezpośrednio przez osoby znajdujące się w obszarze zagrożenia.
7.	a) b)	Kierunek do miejsca rozmieszczenia sprzętu pożarniczego lub urządzenia ostrzegającego	Znak ten jest stosowany łącznie ze znakami 4,5,6 dla wskazania kierunku do miejsca rozmieszczenia sprzętu pożarniczego lub urządzenia ostrzegającego.
8.		Palenie tytoniu zabronione	Do stosowania w miejscach, gdzie palenie tytoniu może być przyczyną zagrożenia pożarowego.
9.		Zakaz używania otwartego ognia – Palenie tytoniu zabronione	Do stosowania w miejscach, gdzie palenie tytoniu lub otwarty ogień mogą być przyczyną zagrożenia pożarowego.
10.		Nie zastawiać	Znak do stosowania w przypadkach, gdy ewentualna przeszkoda stanowiłaby szczególne niebezpieczeństwo (na drodze ewakuacyjnej, wyjściu ewakuacyjnym, przy dostępie do sprzętu pożarniczego itp.)
11.		Zakaz gaszenia wodą	Do stosowania we wszystkich przypadkach, kiedy użycie wody do gaszenia pożaru jest zabronione.
12.		Drabina pożarowa	Znak ten jest stosowany do oznaczenia drabiny trwale związanej z obiektem i przeznaczonej do działań ratowniczo – gaśniczych straży pożarowej.

Nr	Znak	Znaczenie (nazwa) znaku	Zastosowanie
13.		Niebezpieczeństwo wybuchu. Materiały wybuchowe.	Stosowany do wskazywania możliwości występowania atmosfery wybuchowej, gazów palnych lub materiałów wybuchowych.
14.		Niebezpieczeństwo pożaru – materiały łatwo zapalne	Do wskazywania obecności materiałów łatwo zapalnych.
15.		Niebezpieczeństwo pożaru – materiały utleniające	Do wskazywania obecności materiałów łatwo utleniających.

WYBRANE ZNAKI DODATKOWE

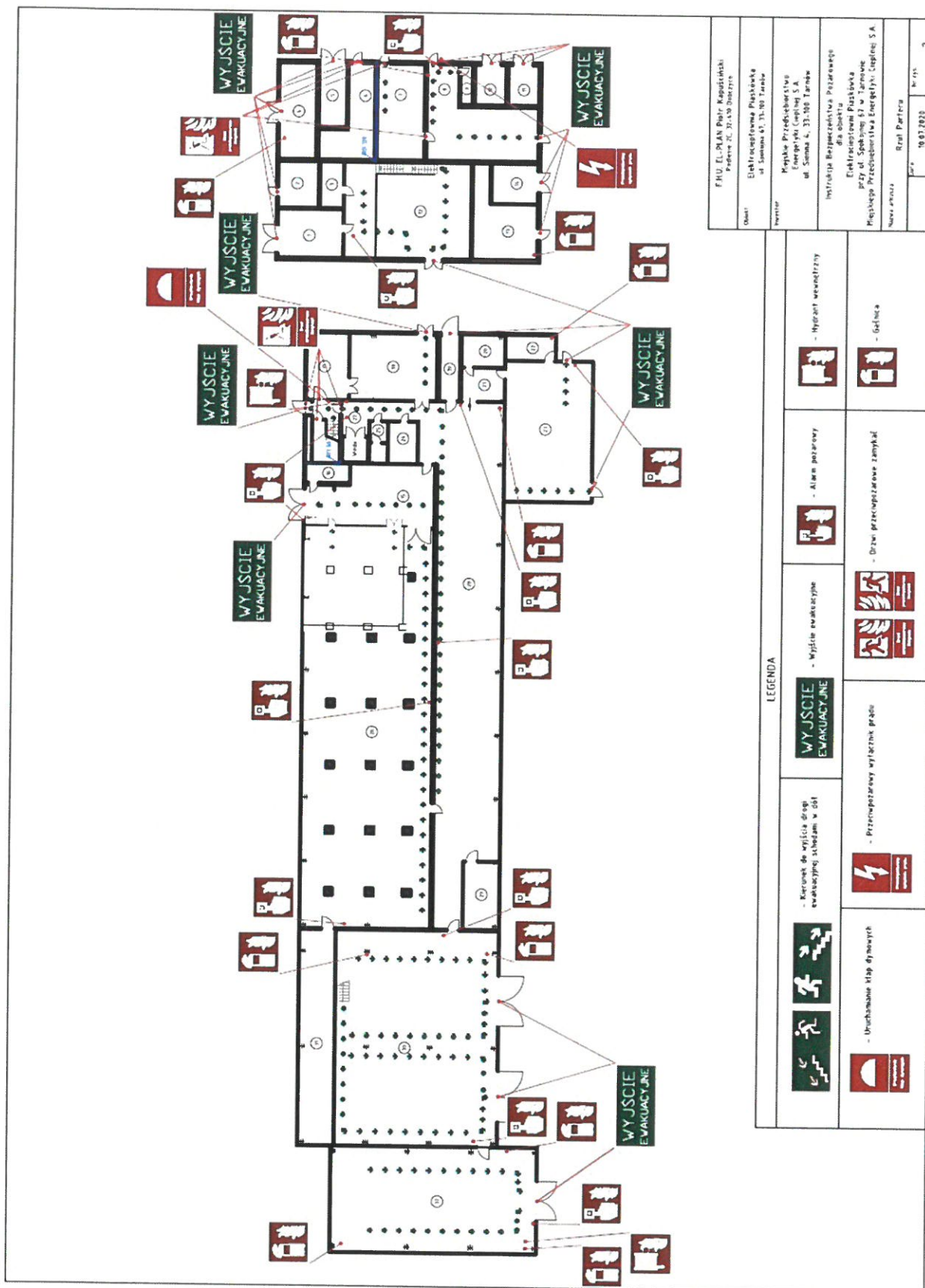
Lp.	Znak	Znaczenie (nazwa) znaku	Zastosowanie
1		Przeciwpożarowy wyłącznik prądu	W obiektach do oznaczenia wyłącznika odcinającego dopływ prądu do wszystkich obwodów z wyjątkiem obwodów zasilających instalacje, których funkcjonowanie jest niezbędne podczas pożaru.
2		Kurek główny instalacji gazowej	W obiektach do oznaczenia miejsca zainstalowania kurka głównego instalacji gazowej.
3		Hydrant zewnętrzny	Do oznaczenia miejsca hydrantu zewnętrznego, wodnego, pianowego, podziemnego lub nadziemnego; wielkości charakterystyczne hydrantu należy umieszczać na znaku dodatkowym.
4		Droga pożarowa	Do oznaczenia zewnętrznych dróg dojazdowych dla prowadzących akcję pożarniczą.
5		Drzwi przeciwpożarowe	Do oznaczenia drzwi znajdujących się w ścianach oddzielenia przeciwpożarowego.
6		Miejsce uruchamiania urządzenia gaśniczego	Do oznaczenia miejsc uruchamiania urządzenia gaśniczego w obiektach o dużym zagrożeniu pożarowym.
7		Miejsce zbiórki do ewakuacji	Do oznaczenia miejsca zgrupowania ludzi podczas ewakuacji.

WYBRANE ZNAKI EWAKUACYJNE

Nr	Znak ewakuacyjny	Znaczenie (nazwa) znaku ewakuacyjnego	Zastosowanie
<i>PN-92/N-01256-02 Znaki bezpieczeństwa – ewakuacja</i>			
1.		Wyjście ewakuacyjne	Znak do oznakowania następujących drzwi, przegradzających ustaloną drogę ewakuacji ludzi: wyjść ewakuacyjnych z pomieszczeń w których wymagane są co najmniej dwa takie wyjścia, wyjść prowadzących z budynku, oraz terenu – na zewnątrz. Wyjść prowadzących do innej strefy pożarowej, w tym na obudowaną i zamkniętą drzwiami klatkę schodową w budynku o wysokości ponad 25m. Wymieniony znak powinien być umieszczony bezpośrednio nad drzwiami. Gdy wyjście prowadzi przez przedsionek dotyczy to drzwi przedsionka.
2.	a) b) c)	Kierunek drogi ewakuacyjnej	Znak wskazuje kierunek do wyjścia, które może być wykorzystane w przypadku zagrożenia. Strzałka a) – do samodzielnego stosowania Strzałki b) c) – do stosowania z innymi znakami
3.	a) b)	Drzwi ewakuacyjne	Znak ten powinien być stosowany wraz ze znakiem „kierunek drogi ewakuacyjnej” (pn. 2 b, c) do oznakowania drzwi przegradzających ustaloną drogę ewakuacji, nie wymienioną w pn. 1 w tym także drzwi wyjściowych z przedsionka.
4.		Przesunąć w celu otwarcia	Znak stosowany łącznie ze znakami z pn. 3 na przesuwnych drzwiach wyjścia ewakuacyjnego, jeśli są one dozwolone. Strzałka powinna wskazywać kierunek otwierania drzwi przesuwnych.
5.		Pchać aby otworzyć	Znaki stosowane łącznie ze znakami z pn. 3 na drzwiach wyjścia ewakuacyjnego, jeśli są one dozwolone. Strzałka powinna wskazywać kierunek otwierania drzwi. Zazwyczaj stosuje się je na drzwiach, które otwierają się w sposób inny niż przewidują przepisy (z pomieszczeń na zewnątrz).
6.		Ciągnąć aby otworzyć	
7.		Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej	Znaki te umieszcza się w miejscach w których kierunek ewakuacji może budzić wątpliwości: gdy nie widoczny jest znak „Wyjście ewakuacyjne” lub znak „drzwi ewakuacyjne” gdy widoczny jest więcej niż jeden taki znak, a ludzie – zgodnie z planem ewakuacji powinni przemieszczać się tylko w kierunku jednego z nich. Znaki te umieszcza się na ścianach na wysokości ok. 150cm, lub nad drogą ewakuacyjną na wysokości 200cm tam gdzie jest to możliwe prostopadle do kierunku przemieszczania się informowanych ludzi.
8.	a) b)	Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej schodami w dół, schodami w górę.	
9.		Stłuc aby uzyskać dostęp	Znak ten stosuje się w razie uzasadnionej potrzeby: w miejscu, gdzie jest niezbędne stłuczenie szyby dla uzyskania dostępu do klucza lub systemu otwarcia, gdy niezbędne jest rozbicie przeszkody dla uzyskania wyjścia.

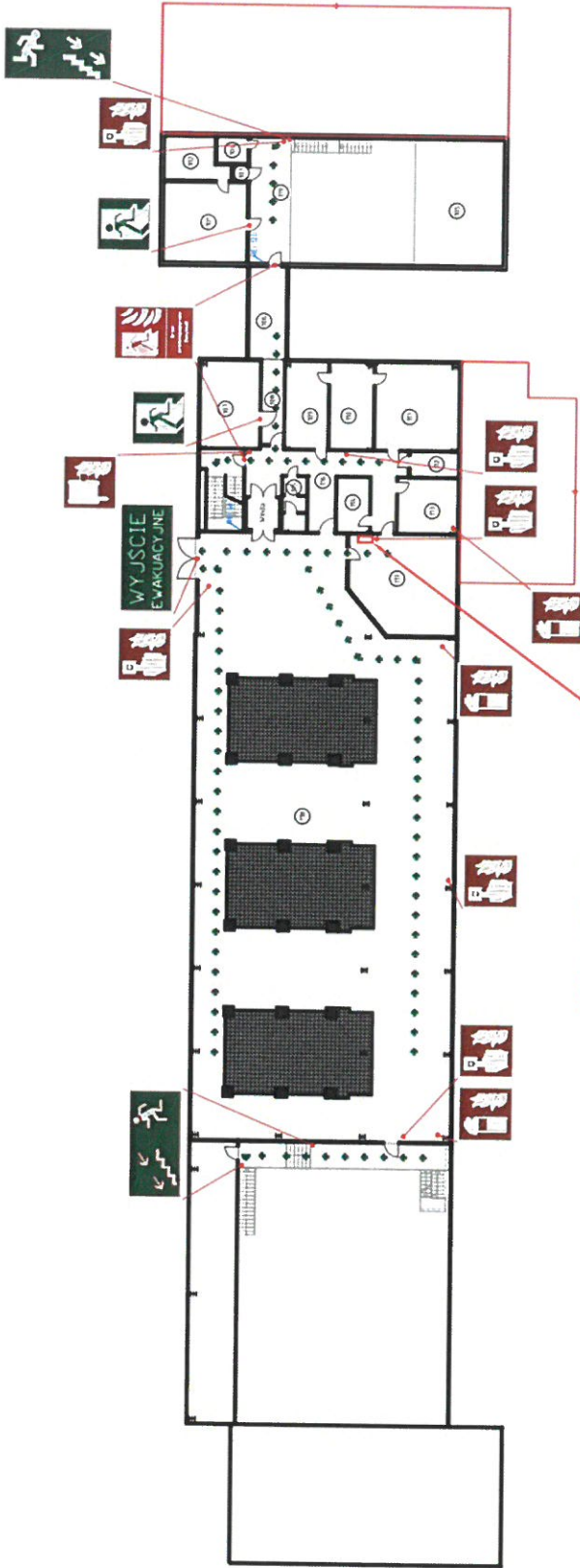
RZUTY KONDYGNACJI I MAPA TERENU

Parter: 2158 m2, Qd<500

FJU-EL-PLAN Piotr Kąkolowski Prace 2: 21.1.10 Dostarcz		Oznaki: Elektryczność Płynąca ul. Samia 4, 33-100 Tarnob		Przewidz: Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Cieplnej S.A. ul. Samia 4, 33-100 Tarnob		Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego dla obiektu Elektryczna Piasówka przy ul. Samia 4, 33-100 Tarnob Miejskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Cieplnej S.A. Nowa architektura		Data: 10.07.2010 Strona: 7		
LEGENDA			- Wyjście wewnętrzny		- Alana porażony		- Wyjście zewnętrzne		- Hładztwo wewnętrzny	
- Kierunek do wyjścia drógi ewakuacyjnej szkodam w dól		- Przeciwpotężany wyłaztnik prądu		- Drzwi przeciwpożarowe zamknięte		- Goficja				
- Uruchamianie Mapy dynamicznej		- Wyjście ewakuacyjne		- Wyjście ewakuacyjne		- Wyjście ewakuacyjne				

1 Piętro: 1159 m², Qd<500

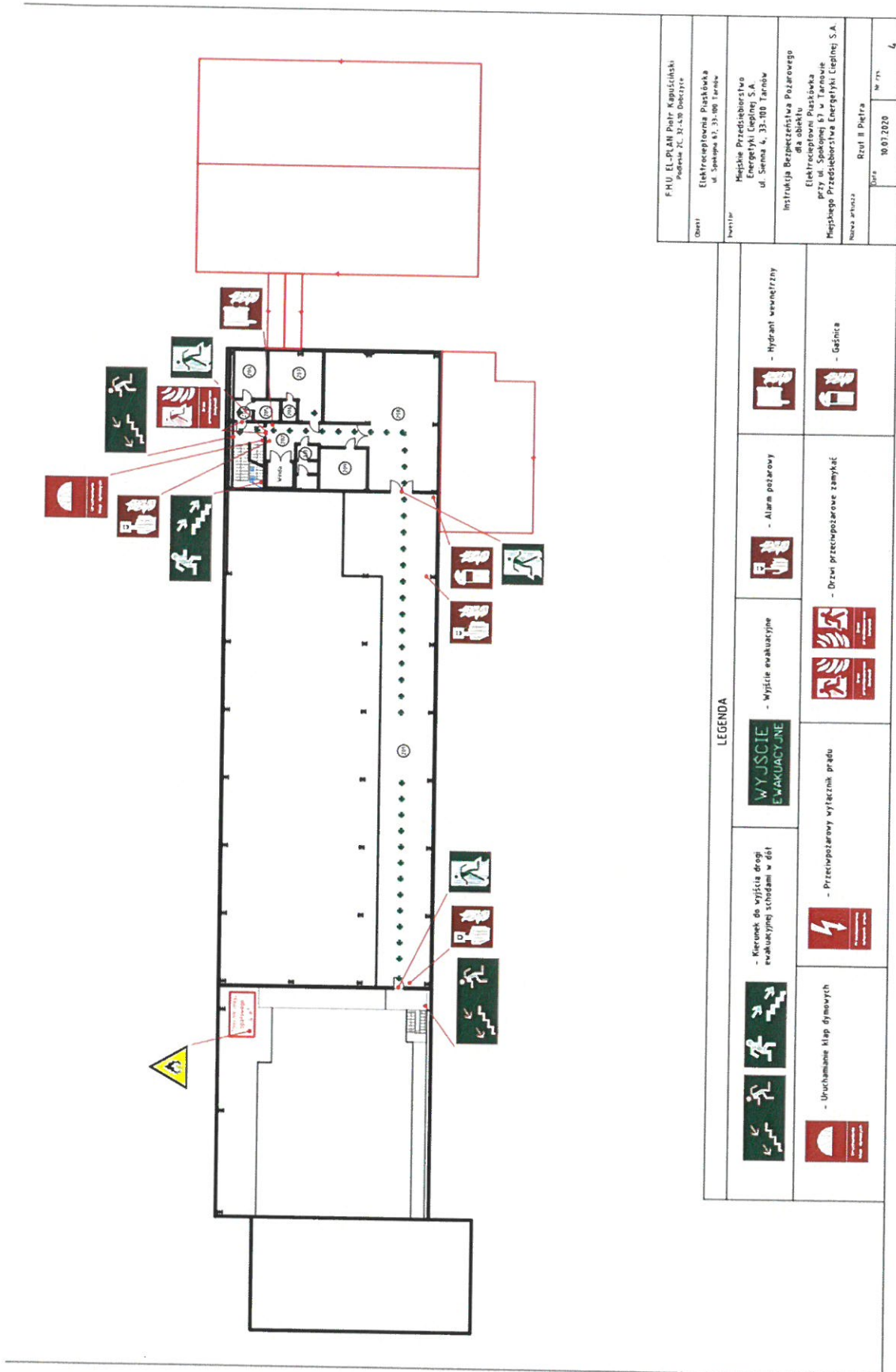

CENTRALA SYSTEMU SYGNALIZACJI POŻARU

Obiekt	PMU EL-DRIAN Polstr. Kapuściński Podziemie IC 31-418 Dobrzyca
Adres	Elektryczność Płaskówka ul. Spasynka 4/1, 33-100 Tarnobrzeg
Wzrost	Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A. ul. Sienna 4, 33-100 Tarnobrzeg
Opis	Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego dla obiektu Elektryczność Płaskówka przy ul. Spasynki 4/1 w Tarnobrzegu Miejskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej S.A.
Nazwa projektu	Rzut 1 Piętra
Data	10.01.2020
Strona	3

LEGENDA			
- Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej schodami w dół - Alarm pożarowy - Wyjście ewakuacyjne - Wyjście ewakuacyjne	- Alarm pożarowy - Drzwi przeciwpożarowe zamykac - Wyjście ewakuacyjne - Wyjście ewakuacyjne	- Hydrant wewnętrzny - Gaśnica	- Utruchamane klapy dymowych - Przewodzący wyładowanie prądu

2 Piętro: 444 m², Qd<500

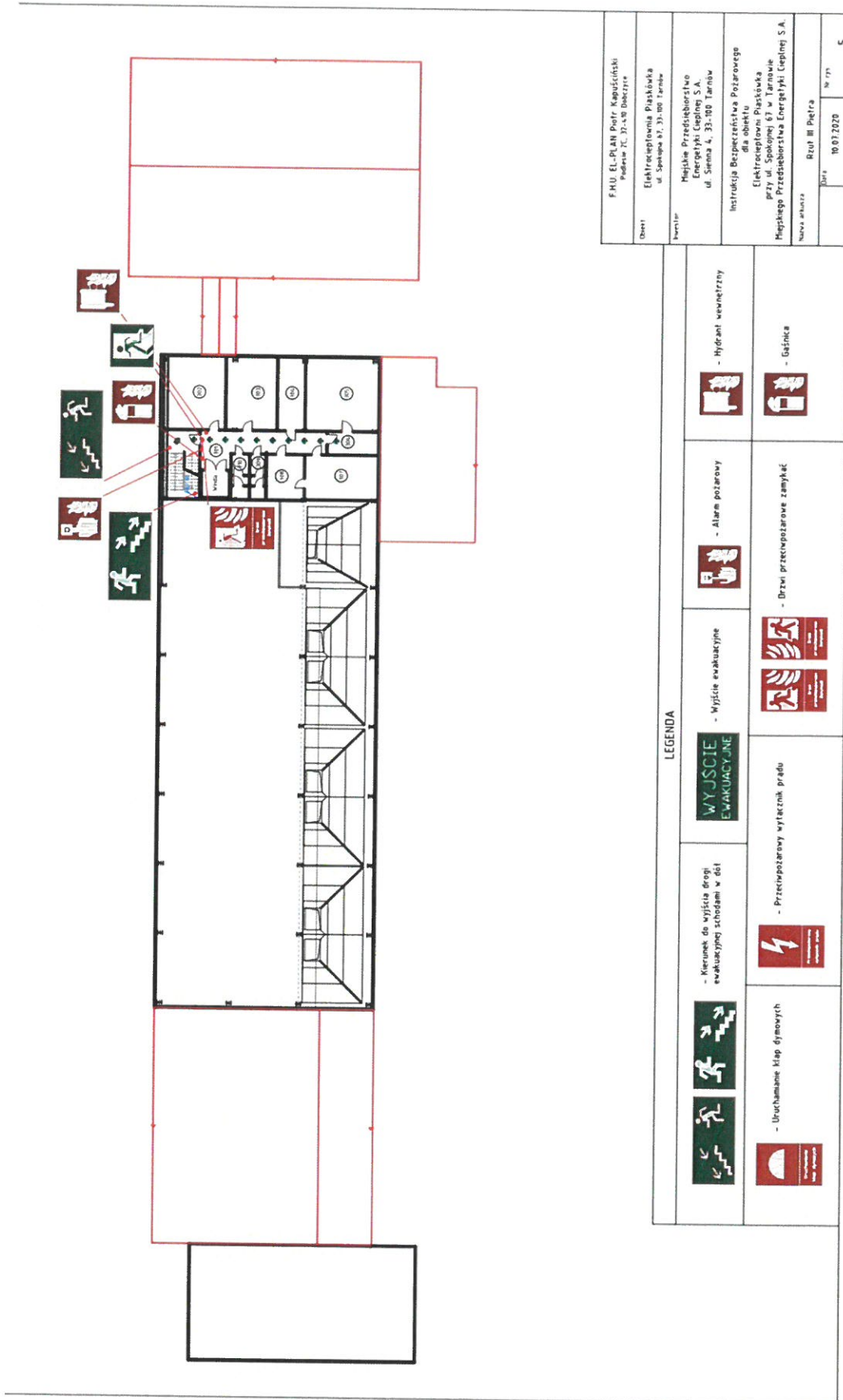

FHU EL-PAN Pałac Kapucyński Adresa ŻC: 3-139 Dobczyce	
Opis:	Elektryfikacja Dieńkowską ul. Sienna 4, 33-100 Tarnobrzeg
Projekt:	Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A. ul. Sienna 4, 33-100 Tarnobrzeg
Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego dla obiektu Elektrociepłowni Pasterówka przy ul. Spokojnej 67 w Tarnobrzegu Miejskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej S.A.	
Nazwa obiektu	Rzecz II Piętra
Data	10.07.2020
Strona	nr 77
4	

LEGENDA

- Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej ścieżkami w dół	- Wyjście ewakuacyjne	- Alarm pożarowy	- Hydrant wewnętrzny
- Uruchamianie Map dymowych	WYJSCIE EWAKUACYJNE	- Drzwi przeciwpożarowe zamknięte	- Gaśnica
- Przeciwpowietrzny wycieknik prądu			

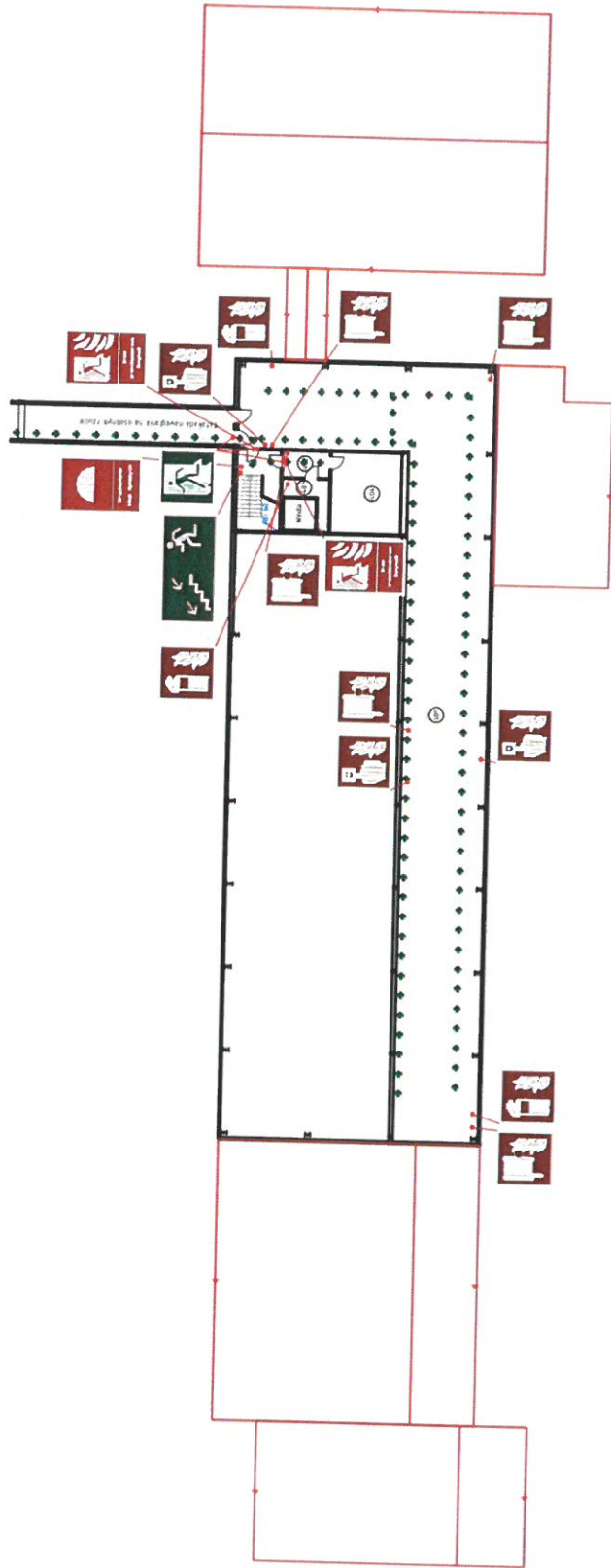
3 Piętro: 195 m2, Qd<500

F.M.U. EL-PLAN Piotr Kapuściński Podane TC: 31-40 Dekrety	
Długość: Elektrociepłownia Płaskowska ul. Spółgda 67, 31-600 Tarnobrzeg	Inwestor: Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A. ul. Śniłda 4, 31-100 Tarnobrzeg
Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego dla obiektu Elektrociepłowni Płaskowska przy ul. Spółgdej 67 w Tarnobrzegu Miejskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej S.A.	
Data: 10.07.2020	Strona: 5

LEGENDA			
- Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej schodami w dół	- Utrzymanie ścieżki dymowych	- Przeciwważarowy wyładowanie prądu	- Alarm pożarowy
- Wyjście ewakuacyjne	- Wyłącznik przeciwpożarowy	- Drzwi przeciwpożarowe zamknięte	- Hydrant wewnętrzny
- Wyłącznik przeciwpożarowy	- Wyłącznik przeciwpożarowy	- Wyłącznik przeciwpożarowy	- Osiłka

4 Piętro: 476 m², Qd<500

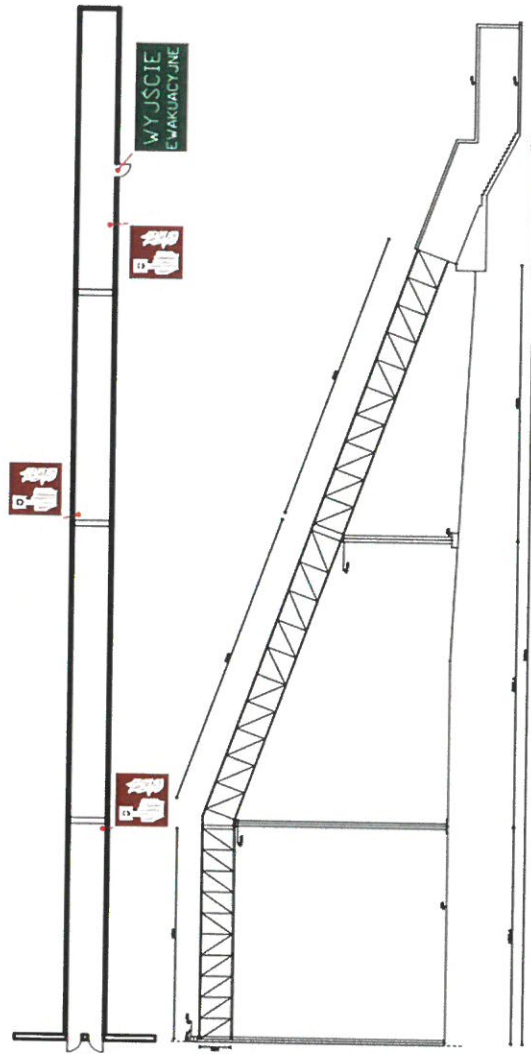

FHU EL PAU Pół Kapuściński ul. Piłsudskiego 21, 31-000 Dobczyce	
Opis:	Elektrociepłownia Piaszkowa ul. Spółności 1, 31-100 Tarnobrzeg
Wzrost:	Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A. ul. Sienna 4, 33-100 Tarnobrzeg
Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego dla obiektu	
Elektrociepłownia Piaszkowa przy ul. Piłsudskiego 67 w Tarnobrzegu	
Miejskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej S.A. Nowa architektura	
Opis:	Rzecz IV Piętra
Wzrost:	19.07.2020
Wzrost:	6

LEGENDA

- Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej schodami w dół	- Alarm pożarowy	- Wyjście ewakuacyjne	- Hydrant wewnętrzny
- Uruchamianie klapy dymowych	- Przeciepłazarowy wyłazek prądu	- Wyjście ewakuacyjne	- Gaśnica
- Wyjście ewakuacyjne	- Wyjście ewakuacyjne	- Wyjście ewakuacyjne	- Wyjście ewakuacyjne

Estakada nawęglania

FMU EL-BIAN Rejon Kędziński Pudeła ZC 32-538 Bolechów		Główny Elektrociepłownia Piastowska ul. Spokojna 47, 33-100 Tarnów		Nazwa Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A. ul. Sienna 4, 33-100 Tarnów		Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego dla obiektu Elektrociepłowni Piastowska przy ul. Spokojnej 47 w Tarnowie Miejskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej S.A. Nowa architektura		Data 10.01.2020		Nr Tytułu 7	
LEGENDA											
- Kierunek do wyjścia dróg ewakuacyjnych schodów w dół		- Wyjście ewakuacyjne		- Alarm pożarowy		- Hydrant wewnętrzny		- Drzwi przeciwpożarowe zamknięte		- Gaśnica	
- Przechwytywanie kłopotliwych		- Przeciwpowietrzny wyłącznik prądu		- Drzwi przeciwpożarowe zamknięte		- Gaśnica		- Drzwi przeciwpożarowe zamknięte		- Gaśnica	

Usytuowanie obiektu

